

AGENDA

Vergadering: Algemeen Bestuur Bedrijvenschap Hoefweg – 2020 #1

Datum: 2 juli 2020 van 16:00 uur tot 17:00 uur

Locatie: Per Skype

Genodigden: Lansingerland K. Arends (voorzitter), J.W. v.d. Beukel, E. Kampinga, F. Ammerlaan
Zoetermeer J. Iedema, M. Rosier, W. van Steenis, R. Zinck

Tevens uitgenodigd zijn:

Lansingerland	ambtelijke ondersteuning)
Zoetermeer	(ambtelijke ondersteuning)
Bedrijvenschap Hoefweg	(secretaris)
	(directeur)
	(notulen)
	(controller – aanwezig voor financiële agendapunten)
	(accountant – aanwezig voor financiële agendapunten)

1. Opening
2. Vaststelling agenda, mededelingen
3. Ingekomen en uitgaande stukken
Bijlagen:
  - a) Ingekomen brief provincie Zuid-Holland d.d. 4 februari 2020 inzake begrotingscirculaire 2021-2024 gemeenschappelijke regelingen.
  - b) Ingekomen brief gemeente Zoetermeer d.d. 3 juni 2020 inzake gevoelen jaarrekening 2019 en zienswijze begrotingswijziging 2020 # 1 en begroting 2021.
  - c) Ingekomen brief gemeente Lansingerland d.d.   inzake gevoelen jaarrekening 2019 en zienswijze begrotingswijziging 2020 # 1 en begroting 2021.
4. Verslag vorige vergadering en besluitenlijst
Bijlagen:
  - a) Concept verslag 12 december 2019
  - b) Concept verslag gezamenlijke besloten AB vergadering Bleizo en Hoefweg d.d. 28 mei 2020 (geheim)
  - c) Besluitenlijst 6 december 2019 tot 25 juni 2020
5. Technische toelichting informatieverstrekking aan AB-raadsleden
Toelichting door
Bijlage:
Memo technische toelichting (ter kennisname)
6. Vaststelling jaarrekening 2019
Bijlagen: Voorstel voor besluitvorming
  - a) Jaarrekening 2019
  - b) Controleverklaring
  - c) Accountantsverslag
  - d) Gevoelen (bijlagen zoals onder agendapunt 3b) en 3c)
  - e) GREX (Geheime bijlage)

7. Vaststelling begrotingswijziging 2020 # 1 en begroting 2021
Bijlagen: Voorstel voor besluitvorming begrotingswijziging 2020 # 1 en begroting 2021
  - a) Begrotingswijziging 2020 # 1
  - b) Begroting 2021
  - c) Zienswijzen (bijlagen zoals onder agendapunt 3b) en 3c)
8. Opvolging adviezen accountant
Toelichting door directeur
Bijlage:
Concept brief aan gemeenteraden Lansingerland en Zoetermeer (ter vaststelling)
9. Fraude risico analyse Bedrijvenschap Hoefweg
Toelichting door directeur
Bijlage:
Verslag fraude risico analyse Bedrijvenschap Hoefweg (ter kennisname)
8. Deelname Bedrijvenschap Hoefweg in Prisma
Toelichting stand van zaken door directeur
9. Studie alternatief programma Bleizo / Hoefweg door gemeenten Lansingerland en Zoetermeer
Toelichting stand van zaken door K. Arends
10. Overleg A12 Corridor
Toelichting stand van zaken door K. Arends
11. Verkoop gronden
Toelichting stand van zaken door directeur
12. Inkoop- en aanbestedingsbeleid Bedrijvenschap Hoefweg 2020
Toelichting door secretaris
Bijlagen:
Voorstel voor besluitvorming en Cpt. Aanbestedingsbeleid Bedrijvenschap Hoefweg 2020
13. W.v.t.t.k. en rondvraag
14. Sluiting

VERSLAG

Vergadering: Algemeen Bestuur Bedrijvenschap Hoefweg – 2019 #2

Datum: 12 december 2019 – 11:15 uur

Locatie: Prismalaan West 1, Bleiswijk

Aanwezig: Lansingerland: A. Abee, K. Arends, E. Kampinga, F. Ammerlaan
Zoetermeer: J. Iedema, M. Rosier, W. van Steenis, C. Krullaars

Tevens zijn aanwezig:

Lansingerland (ambtelijke ondersteuning) / Zoetermeer (ambtelijke ondersteuning)
GR Bleizo (secretaris) - (directeur) – (notulen)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

2. Vaststelling agenda, mededelingen

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Ingekomen en uitgaande stukken

Er zijn geen ingekomen of uitgaande stukken.

4. Verslag vorige vergadering

Het verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur dd. 4 juli 2019 als ook de besluitenlijst van 27 juni 2019 tot en met 5 december 2019 worden conform vastgesteld. Op aangeven van de heer Kampinga zullen de data van de besluitenlijst worden aangepast naar **20 juni 2019 tot en met 5 december 2019**. (De genoemde data zijn vanaf de datum van verzending van de vergaderstukken tot de verzending van de vergaderstukken voor de volgende vergadering.)

5. Verordeningen

De leden van het Algemeen Bestuur nemen kennis van de door het Dagelijks Bestuur vastgestelde Normenkader 2019. Met betrekking tot de vaststelling van het Normenkader wordt in dit verlag buiten de vergadering om op het verzoek van het Algemeen Bestuur een en ander toegelicht:

Tot 2016 werd het Normenkader vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Dit gebeurde op jaarlijkse basis, omdat hiermee de richtlijnen van de Kadernota Rechtmatigheid van BBV van jaar tot jaar werden gevolgd. Immers de Kadernota rechtmatigheid komt regelmatig uit en de wijzigingen hierin worden overgenomen in het jaarlijkse Normenkader. Dit is een andere werkwijze dan het langjarig vaststellen van het Normenkader, waarbij wijzigingen alsnog tussendoor worden doorgevoerd, hetgeen ook mogelijk is.

Het vaststellen van het Normenkader is voor Bedrijvenschap Hoefweg niet vastgelegd als specifieke bevoegdheid voor het Algemeen Bestuur of het Dagelijks Bestuur. De besluitvorming door het Algemeen Bestuur was een gebruikelijke operationele gang van zaken. De Kadernota Rechtmatigheid van BBV geeft geen regels voor de vaststelling van het normenkader bij een gemeenschappelijke regeling door het Algemeen Bestuur of het Dagelijks Bestuur, maar voor gemeenten schrijft de Kadernota voor dat het Normenkader vastgesteld dient te worden door het college van burgemeester en wethouders en dat het ter kennisname aan de raad dient te worden verstrekt. In gemeenten wordt het Normenkader normaliter getoetst door een auditcommissie van raadsleden en in sommige gemeenten wordt het Normenkader ook vastgesteld door de raad. Na overleg met de accountant van Bedrijvenschap Hoefweg in 2016 werd het passend gevonden om het Normenkader te laten

vaststellen door het Dagelijks Bestuur van Bedrijvenschap Hoefweg om dit beter te laten aansluiten bij de Kadernota Rechtmatigheid BBV en daarmee deze taak te situeren bij het operationele deel van het bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft daarbij overigens de mogelijkheid om ook te besluiten over het (te wijzigen) Normenkader.

6. Financiële rapportages

De leden van het Algemeen Bestuur nemen kennis van de Tussenrapportage uitvoering begroting Bedrijvenschap Hoefweg 2019. De directeur geeft een korte uitleg waarom het resultaat licht positief is, dit is met name te danken aan kosten-efficiënt aanbesteden en een sneller uitgifte tempo. De heer Van Steenis vraagt of er sprake kan zijn van tussentijds winstneming. De directeur antwoordt dat fiscale winstneming verplicht is, maar dat het uitkeren van winst een andere zaak is. Dit is in principe alleen aan de orde als er een positief liquide saldo is om zonder financiering tot winstuitkering te komen. Bij grondexploitaties is dat doorgaans pas aan het einde van de exploitatietermijn, wanneer alle grondverkopen zijn gerealiseerd kan de regeling worden opgeheven en vindt verevening plaats en komt het tot een uitkering van het positieve saldo aan beide gemeenten.

7. Stand van zaken besluitvorming alternatief programma Bleizo / Hoefweg

Mevrouw Arends meldt dat het rapport van Twynstra Gudde aangaande de bestuurlijke opdracht ontwikkeling Bleizo-West gereed is en dat de colleges van Lansingerland en Zoetermeer zich hierover momenteel beraden. Het ligt in de bedoeling dat eind januari 2020 een beeldvormende gezamenlijke raden informatiebijeenkomst gehouden zal worden. Daarna zal het proces zich verder ontwikkelen tot besluitvorming in beide raden.

8. Corridor A12

De heer ledema licht toe dat de samenwerking tussen de 4 deelnemende gemeenten, provincie Zuid-Holland en gebiedsontwikkelaars, constructief verloopt. Daar waar de provincie dacht een overschot aan bedrijventerreinen te hebben in de regio, is het tegenovergestelde bewaarheid. De programmamanager en marketingmanager zijn door deze organisatie aangesteld, de gemeente Zoetermeer is penhouder. Er zijn grote uitdagingen rondom het vestigen van arbeidsintensieve bedrijven zoals de koppeling rondom scholing, wonen en invulling van arbeidsplaatsen. Een andere uitdaging is het realiseren van windenergie in deze regio. Mevrouw Arends voegt toe dat de omliggende gemeenten de meerwaarde zien van deze samenwerking en zich willen aansluiten bij de organisatie Corridor A12.

9. Grondverkopen

De de directeur licht toe dat begin volgend jaar een koopovereenkomst getekend zal gaan worden ten behoeve van het bedrijf StarCuisine voor een perceel van ca. 8.500 m² met een optie recht van koop voor ca. 3.500 m². Zoals het er nu naar uitziet, zullen in 2020 alle gronden verkocht kunnen zijn. Tevens zal eind 2020 de Samenwerkingsovereenkomst Prisma aflopen.

10. W.v.t.t.k. en rondvraag

De de directeur meldt dat de kans reëel is dat de huidige bewoner van de molenstomp aan de Spiegeldijk 23 in hoger beroep zal gaan tegen het besluit van de rechtbank. Hij heeft ondertussen ook al enkele gesprekken gevoerd met de burgemeester. Het bestuur vraagt de projectorganisatie om uiterste zorgvuldigheid te betrachten. Ten aanzien van de molenstomp-locatie Klapachterweg 2 meldt de de directeur dat middels een taxatie aangetoond kan worden dat er geen sprake is van verkoop onder de marktwaarde, waarmee mogelijk overheidssteun aan de orde zou zijn. Dit dient eerst plaats te vinden, alvorens over te kunnen gaan tot het sluiten van een koopovereenkomst.

11. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Contact
Bureau Bestuurlijke Zaken en
Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-723727990
DOS-2019-0009590
Uw kenmerk

Bijlagen
-

Het algemeen bestuur van de in Zuid-Holland gelegen
gemeenschappelijke regelingen

Onderwerp
Begrotingscirculaire gemeenschappelijke regelingen
2021 - 2024

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u de begrotingscirculaire 2021 - 2024 voor gemeenschappelijke regelingen. Ieder jaar informeren wij u over de wettelijke vereisten en inzendtermijn voor de begroting. Ook geven wij informatie die wij voor u van belang achten om rekening mee te houden bij de opstelling van de begroting.

Deze brief is een aanvulling op ons [gemeenschappelijk toezichtkader 2014](#). Vorig jaar hebben wij u geïnformeerd dat er een nieuw gemeenschappelijk toezichtkader voor gemeenschappelijke regelingen wordt opgesteld. Dit nieuwe kader zal naar verwachting in 2020 gereedkomen en van toepassing zijn vanaf de begroting 2022. Wij zullen u hierover informeren zodra het nieuw gemeenschappelijk toezichtkader wordt vastgesteld. Voor het begrotingsjaar 2021 blijft het gemeenschappelijk toezichtkader 2014 nog steeds van kracht.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

In deze brief hebben we opgenomen:

- Wettelijke vereisten aan de begroting 2021 – 2024
- Hoe beoordeelt de provincie het structureel en reëel evenwicht van de begroting?
- Aandachtspunten voor de begroting 2021 – 2024
- Specifieke onderwerpen

Er zijn ook financieel technische onderwerpen opgenomen die wellicht meer voor het dagelijks bestuur bestemd zijn. Het dagelijks bestuur ontvangt daarom een afschrift van deze circulaire. Heeft u vragen over de inhoud van deze circulaire of de vertaling hiervan in uw begroting? Neem dan gerust contact met ons op. In het kader van AVG regelgeving zetten wij de contactgegevens van de toezichthouder niet meer bovenaan deze brief, maar in plaats daarvan vermelden wij het algemene telefoonnummer van de provincie en wordt u doorverbonden met uw toezichthouder.

Wettelijke vereisten aan de begroting 2021 – 2024

- De begroting, inclusief nieuw beleid, is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht. Hieraan wordt voldaan indien de structurele lasten worden gedekt door structurele baten en de ramingen realistisch zijn. Als uw begroting 2021 niet structureel en reëel in evenwicht is, dient aannemelijk te zijn dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf (2024) van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht.
- De begroting en jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)¹.
- De jaarrekening 2019 is vóór 15 juli 2020 en de begroting 2021 vóór 1 augustus 2020 ingediend.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

De ministerraad heeft op voorstel van minister Knops van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ingestemd met een wetswijziging om de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerkingen te versterken. De wijziging houdt onder andere verschillende maatregelen in die de betrokkenheid van raadsleden, statenleden en leden van het algemeen bestuur van waterschappen in het bestuur en inspraak van inwoners en maatschappelijke organisaties verbeteren. Hierbij kan gedacht worden aan het versterken van de positie van gemeenteraden bij de besluitvorming in en door gemeenschappelijke regelingen en de introductie van aanvullende controle-instrumenten. De ministerraad heeft ermee ingestemd het wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State te zenden. De tekst van het wetsvoorstel en van het advies van de Raad van State worden openbaar bij indiening bij de Tweede Kamer.

Hoe beoordeelt de provincie het structureel en reëel evenwicht van de begroting?

Structureel evenwicht

Worden de structurele lasten gedekt door de structurele baten? Dan is er structureel evenwicht. Dit wordt beoordeeld voor het begrotingsjaar en per jaarschijf van de meerjarenraming 2022-2024. Hiervoor is het van belang dat duidelijk uit de begroting blijkt welke geraamde baten en lasten structureel van aard zijn en welke incidenteel. Belangrijke onderdelen zijn:

- Het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten ([artikel 19 lid c BBV](#)).
- Het overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves ([artikel 19 lid d BBV](#)).
- Het overzicht van baten en lasten ([artikel 17 BBV](#)).

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van structureel evenwicht, is het belangrijk dat er inzicht bestaat welke baten en lasten incidenteel zijn. Het verplichte meerjarige overzicht van incidentele baten en lasten geeft dat inzicht. Daarbij is de kwaliteit en volledigheid van het overzicht van incidentele baten en lasten van essentieel belang. In de [notitie structurele en incidentele baten en lasten](#) van de Commissie BBV (30 augustus 2018) is hiervoor een algemeen kader opgenomen en zijn diverse voorbeelden gegeven. Er wordt in de notitie vanuit gegaan dat in principe alle baten en lasten structureel van aard zijn. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering en dienen toegelicht te worden.

---

¹ Hieronder vallen ook de nieuwe en geactualiseerde notities van de Commissie BBV waarin stellige uitspraken en aanbevelingen staan opgenomen (zie hiervoor het kopje *Ontwikkelingen BBV*).

Bij het onderzoek van de begrotingen 2020 van de gemeenschappelijke regelingen is ons opgevallen dat de notitie structurele en incidentele baten en lasten nog niet altijd goed wordt toegepast in de begroting. Met name de toelichting op de opgenomen posten is voor ons vaak onvoldoende om te kunnen beoordelen of er inderdaad sprake is van een uitzondering en de posten als incidenteel aangemerkt kunnen/moeten worden.

Ook zien wij dat een aantal mutaties van reserves als structurele mutaties zijn opgenomen waarvan wij niet direct kunnen vaststellen of deze daadwerkelijk structureel van aard zijn. In de toelichting op de wijziging van het BBV in 2013 is gesteld dat in principe alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard zijn. Alle mutaties aan reserves maken daarom in principe onderdeel uit van het overzicht van incidentele baten en lasten. Structurele mutaties van reserves zijn in principe alleen reserves waaruit kapitaallasten van investeringen worden gedekt. Ze zijn de uitzondering en dienen te zijn opgenomen in het overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Bij het begrotingsonderzoek 2021 gaan we specifiek toetsen hoe het 'overzicht van incidentele baten en lasten', maar ook het 'overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves' zich verhouden tot de Notitie structurele en incidentele baten en lasten. Dit kan eventueel gevolgen hebben voor ons oordeel over het structurele saldo van uw begroting.

Wij dringen erop aan voldoende aandacht te besteden aan de kwaliteit en volledigheid van het overzicht van incidentele baten en lasten en het overzicht van beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Ook voor het nemen van besluiten gedurende het begrotingsjaar is het van belang deze te toetsen aan wat de incidentele en/of structurele financiële consequenties zijn en erop toe te zien dat er op langere termijn voldoende financiële dekking is.

TIP *De notitie structurele en incidentele baten en lasten*

Wilt u meer weten over het verschil tussen incidentele en structurele baten en lasten? Lees dan de [notitie structurele en incidentele baten en lasten](#) (augustus 2018) van de commissie BBV.

Reëel evenwicht

Reëel evenwicht betekent dat de geraamde bedragen volledig, realistisch en haalbaar zijn. Wanneer wij van oordeel zijn dat dit niet het geval is, kan er een negatieve bijstelling op het begrotingssaldo plaatsvinden. Bijvoorbeeld omdat wij vinden dat de bezuinigingen niet voldoende realistisch zijn ingevuld (zie kopje Bezuinigingen). Dit kan betekenen dat uw begroting niet structureel en reëel in evenwicht is. Uw gemeenschappelijke regeling kan dan in aanmerking komen voor preventief toezicht.

Bezuinigingen, ombuigingen en taakstellingen

Indien uw gemeenschappelijke regeling voor de begroting 2021 genoodzaakt is om te bezuinigen, dan vragen wij uw aandacht voor het opnemen van realistische bezuinigingen. Wij kijken met name naar een realistisch onderbouwing van de taakstellingen. Ook op programmaniveau vinden wij het noodzakelijk dat er een reëel bezuinigingsplan ligt. Daarmee bedoelen wij dat u aannemelijk maakt dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden. Als wij de ramingen onvoldoende reëel onderbouwd vinden, zullen wij de gepresenteerde begrotingssaldi negatief bijstellen. Deze negatieve bijstelling kan tot gevolg hebben dat de (meerjaren)begroting naar ons oordeel niet structureel en reëel in evenwicht is.

Doorwerking naar de deelnemende gemeenten

Wanneer de bijstelling van de begroting ertoe leidt dat de begroting van de gemeenschappelijke regeling niet meer structureel en reëel in evenwicht is, kan dit doorwerken naar de deelnemende gemeenten. De bijstelling van de begroting kan tot gevolg hebben dat wij van oordeel zijn dat de geraamde bijdrage van de deelnemende gemeenten in haar begroting niet meer reëel is en door de toezichthouder zal worden bijgesteld met mogelijke financiële consequenties voor de betreffende deelnemende gemeente(n).

TIP Informatie in een extra paragraaf

U kunt in uw begroting een extra paragraaf opnemen: *Taakstellingen en stelposten*. Dan is in één oogopslag te zien wat alle bezuinigingen, ombuigingen, taakstellingen en stelposten zijn en welke nog 'open staan' in de meerjarenraming. Dit kan ook gelden voor eventuele reserveringen voor toekomstige financiële onzekerheden. Dit geeft u, maar ook ons, beter inzicht in uw financiële positie.

Opschuivend sluitend meerjarenperspectief

Bij het onderzoek van de (meerjaren)begroting beoordelen wij of er sprake is van een opschuivend sluitend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een structureel en reëel niet sluitende begroting aan te bieden waarbij dit evenwicht uitsluitend in de laatste jaarschijf wordt hersteld. Is uw begroting 2021 niet structureel en reëel in evenwicht, dan beoordelen wij of er sprake is van opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Dit is het geval als ook bij de begroting 2020 alleen de laatste jaarschijf (2023) structureel en reëel in evenwicht was. Als dat zo is, moeten bij de begroting 2021 minimaal de laatste 2 jaarschijven structureel en reëel in evenwicht zijn (2023 en 2024). Het herstel van het evenwicht komt ieder jaar dus iets dichterbij.

Specifieke onderwerpen

Sociaal domein

Bij het onderzoek van de begroting 2020 van de gemeenten is gebleken dat velen moeite hadden de financiën op orde te krijgen. De ramingen van de baten en lasten van het sociaal domein in de begroting zijn ten opzichte van voorgaande jaren steeds reëler. Hierdoor is steeds meer zichtbaar dat de inkomsten vanuit het Rijk de kosten in het sociaal domein niet meer compenseren en tekorten ontstaan bij gemeenten. De financiële positie van de gemeenten komt steeds meer

onder druk te staan. Gemeenten moesten vaak vergaande maatregelen nemen om tot een structureel een reëel sluitende begroting te komen.

Het Rijk heeft met de VNG afgesproken dat in het najaar van 2020 het onderzoek is afgerond. Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek jeugdzorg, de ontwikkelingen van het gemeentelijke beleid en de besluitvorming van het volgende kabinet zal de situatie in 2022 en 2023 duidelijk worden.

Voor de begroting 2021 verwachten wij dat alle gemeenten en gemeenschappelijke regelingen, na enkele jaren van ervaring en voortschrijdend inzicht in het sociaal domein, reëel ramen. Blijkt uit de (verwachte) realisatie dat de lasten hoger zijn dan het beschikbaar gestelde (rijks)budget, dan beschouwen wij het uitgangspunt van budgettair neutraal ramen niet meer als reëel. U kunt dit uitgangspunt wel handhaven, als u concrete en realistische maatregelen neemt om de lasten te (kunnen) verlagen. De reële ramingen gelden niet alleen voor de uitgaven, maar ook voor de bezuinigingsmaatregelen en taakstellingen. Deze zullen wij net als andere maatregelen toetsen op hardheid en haalbaarheid. Zie hiervoor het onderwerp over *bezuinigingen, ombuigingen en taakstellingen*.

Uiteraard kan het voorkomen dat gedurende het jaar blijkt dat er onverwachte hogere lasten zijn die leiden tot extra bijdragen. Het is van belang dat u de deelnemende gemeenten in uw gemeenschappelijke regeling hierover tijdig informeert en goede afspraken maakt met de gemeenten waarvoor u deze taken uitvoert.

Wij adviseren afspraken te maken over:

- de manier van werken;
- de periodieke informatievoorziening;
- de manier van verantwoorden;
- de manier waarop bijgestuurd kan worden.

Als u verwacht dat u voor 2021 niet in staat zal zijn een structureel en reëel sluitende begroting vast te stellen, dan verzoeken wij u ons hierover in een zo vroeg mogelijk stadium te informeren. Wij zijn graag bereid met u mee te denken over oplossingen.

Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten

De commissie BBV geeft in notities aan op welke wijze bepaalde onderwerpen in de begroting verwerkt kunnen of moeten worden. Kan, omdat de regelgeving meerdere verwerkingsopties toestaat en moet als de regelgeving verplicht tot een bepaalde verwerkingwijze. De BBV-notities bevatten dan ook aanbevelingen ('kan') en stellige uitspraken ('moet') voor de juiste toepassing en uitvoering van het BBV.

De commissie voorziet verder in de loop van 2020 actualisering van de volgende notities:

- Raamwerk stelsel baten en lasten
- Meerjarig financieel inzicht
- Rente
- Lasten en baten
- Overhead
- Lokale heffingen

Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken

In juli 2019 is de nieuwe notitie Grondbeleid gepubliceerd door de commissie BBV. Deze is een samenvoeging en actualisering van de vier eerdere notities over grondexploitatie, faciliterend grondbeleid, nadere uitleg tussentijds winst nemen en voorbeeld verwerken onderhanden werk. Er is geen sprake van nieuwe beperkende regelgeving.

Notitie materiële vaste activa

Deze [notitie](#) geeft een overzicht van alle relevante aspecten van materiële vaste activa met betrekking tot vraagstukken van begroting en verantwoording voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Deze notitie, met onder andere hierin opgenomen stellige uitspraken en aanbevelingen, is vanaf januari 2020 in werking getreden. Alleen voor onderstaande stellige uitspraak geldt een uitzondering. Deze is met ingang van de begroting 2021 van toepassing. Eerdere toepassing is wel wenselijk.

‘Stellige uitspraak: Hersteltermijn achterstallig onderhoud

In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situatie, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd’.

Ten opzichte van de vorige notitie is het niet meer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. De reden hiervoor is het effect op de financiële kengetallen. Er kan in geen geval sprake meer zijn van een negatieve voorziening.

Agenda toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht

In onze begrotingscirculaire 2020 informeerden wij u over de [Agenda toekomst van het \(interbestuurlijk\) toezicht](#). Deze gezamenlijke agenda van gemeenten, provincies en het Rijk kent zeven ontwerpprincipes (horizontaal voorop en wordt versterkt, uniformiteit (methodiek) en maatwerk, risicogericht toezicht, toezicht is proportioneel en wordt uitgeoefend aan de hand van een interventieladder, transparantie, verbinden van inzichten, efficiënt en effectief) en vijf actielijnen. De vijf actielijnen zijn:

1. Versterken verbinding horizontale controle en verticaal toezicht
2. Beter voeren dialoog
3. Beter leren via toezicht
4. Uniformeren uitvoering toezicht
5. Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's

Op dit moment wordt de uitwerking hiervan opgenomen in een Actieplan. Per actielijn zijn de te nemen acties benoemd. In de komende vijf jaar wordt gewerkt aan het toekomstig toezicht.

Inzenden van uw begroting aan GS

U kunt uw begroting, maar ook wijzigingen van de begroting, jaarrekening en andere wettelijk verplichte documenten per post of digitaal inzenden. Wij verzoeken u de begrotings- en jaarrekeningstukken digitaal in te zenden door middel van het E-formulier. Dit E-formulier is te vinden op onze website:

www.zuid-holland.nl > onderwerpen > lokaal bestuur > financieel toezicht.

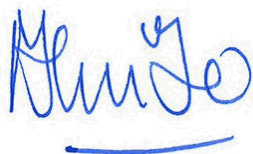
De fysieke evenals de digitale begroting en jaarrekening dienen qua vorm en inhoud aan de wettelijke eisen te voldoen.

Inzenden financiële documenten ter kennisname

Wij volgen gedurende het jaar risicogericht en proportioneel de ontwikkelingen van uw financiële positie en nemen kennis van financiële besluiten. Daarom verzoeken wij het dagelijks bestuur de algemene financiële- en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening die volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen artikel 34b vóór 15 april aan de raden van de deelnemende gemeenten verstuurd worden, ons ter kennisname toe te zenden. Ook vragen wij u de conceptbegroting alvast ter kennisname toe te zenden die voor zienswijze (acht weken vóór besluitvorming door het algemeen bestuur) aan de raden van de deelnemende gemeenten wordt verstuurd. Wanneer wij negatieve ontwikkelingen zien, dan kunnen wij tijdig op ambtelijk niveau met uw regeling in gesprek over mogelijke oplossingen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

plv. voorzitter,

F. Vermeulen

Afschrift aan:

- Dagelijks bestuur van de in Zuid-Holland gelegen gemeenschappelijke regelingen

Bedrijvenschap Hoefweg
Postbus 45
2665 ZG BLEISWIJK
secretariaat@hoefweg.nl

Verzenddatum 18 juni 2020
Ons kenmerk U20.03654
Uw brief van

Ruimte & Economie
**Ruimtelijke Economische
Strategie**

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Arjan Koopman

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Onderwerp **Zienswijze gemeente Lansingerland**

Geacht bestuur,

Op 7 april 2020 ontvingen wij de concept jaarstukken 2019, de conceptbegroting 2021 en de concept 1^e begrotingswijziging 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg. Via deze brief willen wij onze zienswijze op de programmabegroting 2021 en de 1^e begrotingswijziging 2020 en gevoelen ten aanzien van de jaarrekening 2019 kenbaar maken.

Zienswijze

Wij kunnen instemmen met de conceptbegroting 2021 en de concept 1^e begrotingswijziging 2020. Wij constateren dat de begroting 2021 aansluit bij de beleidsmatige uitgangspunten van Bedrijvenschap Hoefweg en dat op een juiste manier de vertaalslag is gemaakt van de grondexploitatie naar de begroting. De 1^e begrotingswijziging 2020 is een logische aanpassing op basis van de geactualiseerde grondexploitatie.

Gevoelen

Wij onderschrijven de aanbevelingen van de accountant ten aanzien van de jaarstukken 2019 en kunnen ons vinden in de manier waarop hier mee omgegaan wordt. We gaan er van uit dat het effect van de vaststelling van de jaarstukken van Prisma op een correcte manier verwerkt worden en dit resulteert in een goedkeurende verklaring van de accountant.

Het Bedrijvenschap Hoefweg neemt deel in Prisma CV/BV. De samenwerking in Prisma CV/BV-verband wordt, conform de samenwerkingsovereenkomst Prisma, eind 2020 van rechtswege geliquideerd. Aan de orde komt dan de vraag hoe verder te gaan met de gemeenschappelijke regelingen Bedrijvenschap Hoefweg en Bleizo in relatie tot de gebiedsontwikkeling Bleizo-West. Het Bedrijvenschap Hoefweg zal naar verwachting in 2021 haar werkzaamheden afronden en kan vervolgens opgeheven worden. Dit proces moet tijdig in gang gezet worden, zodat de bedrijfsvoeringskosten zoveel mogelijk beperkt kunnen worden.

Wij verzoeken derhalve het dagelijks bestuur van het Bedrijfschap Hoefweg om alle voorbereidingen te treffen die nodig zijn om de taken van de gemeenschappelijke regeling Bedrijfschap Hoefweg zo spoedig mogelijk af te ronden, waarna de betrokken bestuursorganen kunnen besluiten over de opheffing van deze gemeenschappelijke regeling.

Contact

Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd. Als u nog vragen heeft, neemt u dan contact op met Arjan Koopman. Hij is bereikbaar via telefoonnummer 14 010.

Wij vertrouwen op een voortzetting van de goede en plezierige samenwerking.

Met een vriendelijke groet,
gemeenteraad van Lansingerland

drs. Marijke Walhout
Griffier

VERSLAG

Vergadering: Algemeen Bestuur Bedrijvenschap Hoefweg – 2019 #2

Datum: 12 december 2019 – 11:15 uur

Locatie: Prismalaan West 1, Bleiswijk

Aanwezig: Lansingerland: A. Abee, K. Arends, E. Kampinga, F. Ammerlaan
Zoetermeer: J. Iedema, M. Rosier, W. van Steenis, C. Krullaars

Tevens zijn aanwezig:

Lansingerland (ambtelijke ondersteuning) / Zoetermeer (ambtelijke ondersteuning)
GR Bleizo (secretaris) - (directeur) – (notulen)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

2. Vaststelling agenda, mededelingen

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Ingekomen en uitgaande stukken

Er zijn geen ingekomen of uitgaande stukken.

4. Verslag vorige vergadering

Het verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur dd. 4 juli 2019 als ook de besluitenlijst van 27 juni 2019 tot en met 5 december 2019 worden conform vastgesteld. Op aangeven van de heer Kampinga zullen de data van de besluitenlijst worden aangepast naar **20 juni 2019 tot en met 5 december 2019**. (De genoemde data zijn vanaf de datum van verzending van de vergaderstukken tot de verzending van de vergaderstukken voor de volgende vergadering.)

5. Verordeningen

De leden van het Algemeen Bestuur nemen kennis van de door het Dagelijks Bestuur vastgestelde Normenkader 2019. Met betrekking tot de vaststelling van het Normenkader wordt in dit verlag buiten de vergadering om op het verzoek van het Algemeen Bestuur een en ander toegelicht:

Tot 2016 werd het Normenkader vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Dit gebeurde op jaarlijkse basis, omdat hiermee de richtlijnen van de Kadernota Rechtmatigheid van BBV van jaar tot jaar werden gevolgd. Immers de Kadernota rechtmatigheid komt regelmatig uit en de wijzigingen hierin worden overgenomen in het jaarlijkse Normenkader. Dit is een andere werkwijze dan het langjarig vaststellen van het Normenkader, waarbij wijzigingen alsnog tussendoor worden doorgevoerd, hetgeen ook mogelijk is.

Het vaststellen van het Normenkader is voor Bedrijvenschap Hoefweg niet vastgelegd als specifieke bevoegdheid voor het Algemeen Bestuur of het Dagelijks Bestuur. De besluitvorming door het Algemeen Bestuur was een gebruikelijke operationele gang van zaken. De Kadernota Rechtmatigheid van BBV geeft geen regels voor de vaststelling van het normenkader bij een gemeenschappelijke regeling door het Algemeen Bestuur of het Dagelijks Bestuur, maar voor gemeenten schrijft de Kadernota voor dat het Normenkader vastgesteld dient te worden door het college van burgemeester en wethouders en dat het ter kennisname aan de raad dient te worden verstrekt. In gemeenten wordt het Normenkader normaliter getoetst door een auditcommissie van raadsleden en in sommige gemeenten wordt het Normenkader ook vastgesteld door de raad. Na overleg met de accountant van Bedrijvenschap Hoefweg in 2016 werd het passend gevonden om het Normenkader te laten

vaststellen door het Dagelijks Bestuur van Bedrijvenschap Hoefweg om dit beter te laten aansluiten bij de Kadernota Rechtmatigheid BBV en daarmee deze taak te situeren bij het operationele deel van het bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft daarbij overigens de mogelijkheid om ook te besluiten over het (te wijzigen) Normenkader.

6. Financiële rapportages

De leden van het Algemeen Bestuur nemen kennis van de Tussenrapportage uitvoering begroting Bedrijvenschap Hoefweg 2019. De directeur geeft een korte uitleg waarom het resultaat licht positief is, dit is met name te danken aan kosten-efficiënt aanbesteden en een sneller uitgifte tempo. De heer Van Steenis vraagt of er sprake kan zijn van tussentijds winstneming. De directeur antwoordt dat fiscale winstneming verplicht is, maar dat het uitkeren van winst een andere zaak is. Dit is in principe alleen aan de orde als er een positief liquide saldo is om zonder financiering tot winstuitkering te komen. Bij grondexploitaties is dat doorgaans pas aan het einde van de exploitatietermijn, wanneer alle grondverkoop zijn gerealiseerd kan de regeling worden opgeheven en vindt verevening plaats en komt het tot een uitkering van het positieve saldo aan beide gemeenten.

7. Stand van zaken besluitvorming alternatief programma Bleizo / Hoefweg

Mevrouw Arends meldt dat het rapport van Twynstra Gudde aangaande de bestuurlijke opdracht ontwikkeling Bleizo-West gereed is en dat de colleges van Lansingerland en Zoetermeer zich hierover momenteel beraden. Het ligt in de bedoeling dat eind januari 2020 een beeldvormende gezamenlijke raden informatiebijeenkomst gehouden zal worden. Daarna zal het proces zich verder ontwikkelen tot besluitvorming in beide raden.

8. Corridor A12

De heer ledema licht toe dat de samenwerking tussen de 4 deelnemende gemeenten, provincie Zuid-Holland en gebiedsontwikkelaars, constructief verloopt. Daar waar de provincie dacht een overschot aan bedrijventerreinen te hebben in de regio, is het tegenovergestelde bewaarheid. De programmamanager en marketingmanager zijn door deze organisatie aangesteld, de gemeente Zoetermeer is penhouder. Er zijn grote uitdagingen rondom het vestigen van arbeidsintensieve bedrijven zoals de koppeling rondom scholing, wonen en invulling van arbeidsplaatsen. Een andere uitdaging is het realiseren van windenergie in deze regio. Mevrouw Arends voegt toe dat de omliggende gemeenten de meerwaarde zien van deze samenwerking en zich willen aansluiten bij de organisatie Corridor A12.

9. Grondverkoop

De de directeur licht toe dat begin volgend jaar een koopovereenkomst getekend zal gaan worden ten behoeve van het bedrijf StarCuisine voor een perceel van ca. 8.500 m² met een optie recht van koop voor ca. 3.500 m². Zoals het er nu naar uitziet, zullen in 2020 alle gronden verkocht kunnen zijn. Tevens zal eind 2020 de Samenwerkingsovereenkomst Prisma aflopen.

10. W.v.t.t.k. en rondvraag

De de directeur meldt dat de kans reëel is dat de huidige bewoner van de molenstomp aan de Spiegeldijk 23 in hoger beroep zal gaan tegen het besluit van de rechtbank. Hij heeft ondertussen ook al enkele gesprekken gevoerd met de burgemeester. Het bestuur vraagt de projectorganisatie om uiterste zorgvuldigheid te betrachten. Ten aanzien van de molenstomp-locatie Klapachterweg 2 meldt de de directeur dat middels een taxatie aangetoond kan worden dat er geen sprake is van verkoop onder de marktwaarde, waarmee mogelijk overheidssteun aan de orde zou zijn. Dit dient eerst plaats te vinden, alvorens over te kunnen gaan tot het sluiten van een koopovereenkomst.

11. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Besluitenlijst

6 december 2019 – 24 juni 2020

Algemeen Bestuur Bedrijvenschap Hoefweg

Digitaal besluit 25 maart 2020

Het Algemeen Bestuur van de Bedrijvenschap Hoefweg heeft ingestemd met de benoeming van de heer Jan-Willem van den Beukel, aangewezen door de raad van de gemeente Lansingerland als lid van het Algemeen Bestuur op 20 februari 2020, tot lid van het Dagelijks Bestuur van de GR Bedrijvenschap Hoefweg.

Memo

Aan: AB Bleizo en AB Hoefweg

Van: Désirée Kluyver en Arjan Koopman

Datum: 17 juni 2020

Onderwerp: Technische toelichting informatieverstrekking

In dit memo lichten we toe hoe de informatieverstrekking verloopt in relatie tot de verschillende rollen die DB- en AB-leden hebben. Dit naar aanleiding van het verzoek van de AB-raadsleden van GR Bleizo en Bedrijvenschap Hoefweg d.d. 20 december 2019 aan het DB van beide regelingen om het rapport van Twynstra Gudde te overleggen en de afwijzende reactie daarop van de beide Dagelijks Besturen.

Het Dagelijks en Algemeen Bestuur van een gemeenschappelijke regeling handelen binnen de kaders van de regeling en de daaraan gerelateerde projectopdracht. Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling is niet bevoegd om haar kaders aan te passen. Die bevoegdheid ligt bij de aangesloten gemeenten. Dit is ook de reden dat niet de Gemeenschappelijke Regeling Bleizo maar de beide gemeenten opdracht hebben gegeven voor het onderzoek van Twynstra Gudde, dat preludeert op een mogelijke wijziging van de opdracht. Om dezelfde reden zijn de beide gemeenten opdrachtgever voor het maken van een (nieuw) ontwikkelperspectief.

Dit impliceert dat het verstrekken van informatie over rapporten als dat van Twynstra Gudde niet bij de Gemeenschappelijke Regeling Bleizo ligt maar bij de twee gemeentelijke opdrachtgevers. Het is van belang in dit soort situaties goed de verschillende rollen te onderscheiden. De DB- en AB-leden handelen binnen de kaders van de gemeenschappelijke regeling en daarmee binnen de projectopdracht die de gemeenschappelijke regeling krijgt van de beide gemeentebesturen.

Daar het DB van de GR Bleizo niet de opdrachtgever was van het onderzoek had de vraag het rapport van Twynstra Gudde te overleggen theoretisch doorgestuurd kunnen worden naar de wethouders van beide colleges die als opdrachtgever van het onderzoek fungeerden. In de rol van wethouder werd toen vanuit zorgvuldigheid besloten om alle raadsleden gelijktijdig, een week voor de radenbijeenkomst, te informeren. Heroverweging van de projectopdracht raakt de belangen van de GR en vraagt om een zorgvuldige afstemming en communicatie vanuit de twee gemeenten met de GR. Bij de besluitvorming te zijner tijd over de aanpassing van de ontwikkelstrategie is het ook van belang dat ieder zich goed bewust is van de verschillende rollen. De gemeenteraden besluiten over een eventuele wijziging van de ontwikkelopdracht. AB en DB zijn daar –formeel- niet bij betrokken.

Voor de raadsleden van het AB geldt in feite dezelfde 'dubbele petten' situatie als voor de collegeleden die het DB vormen. Soms kan dit lastig zijn.

In de recente situatie voor de extra AB-vergadering van 18 mei jl. heeft het DB-besloten om de AB-leden wel de bestuurlijke opdracht te sturen voordat alle raadsleden deze ontvingen. Hier speelde mee dat het collegebesluit over deze opdracht in Zoetermeer reeds was genomen en als gevolg hiervan de Zoetermeerse AB-leden al waren geïnformeerd. Omdat in Lansingerland nog geen besluitvorming had plaatsgevonden waren de AB-leden uit Lansingerland nog niet geïnformeerd. Door de bestuurlijke opdracht met alle AB-leden te delen hebben we er voor gezorgd dat iedereen over dezelfde informatie beschikte ten behoeve van de AB-vergadering.

In het algemeen kan gesteld worden dat het DB bij de informatieverstrekking streeft naar goede afweging tussen transparantie enerzijds en zorgvuldigheid anderzijds. Wij vertrouwen er op dat een ieder zich bewust is van de verschillende rollen en dat we met elkaar zorgen voor een goede samenwerking.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Onderwerp:

Jaarstukken 2019

Bijlagen:

- a) Jaarstukken 2019
- b) Controleverklaring
- c) Accountantsverslag
- d) Brief gemeente Zoetermeer inzake zienswijze en gevoelens (opgenomen bij agendapunt 3b)
- e) Brief gemeente Lansingerland inzake zienswijze en gevoelens (opgenomen bij agendapunt 3c)
- f) Toelichting op de grondexploitatie en risicoanalyse per 1-1-2020 (wordt als achtergrondinformatie meegezonden – GEHEIM DOCUMENT)

Toelichting:

Controleverklaring

De jaarstukken 2019 zijn gecontroleerd door de accountant en voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

Gevoelens van de raden van Lansingerland en Zoetermeer

De gemeenteraad van Lansingerland onderschrijft de aanbevelingen van de accountant en kan zich vinden in de wijze waarop hiermee omgegaan wordt. De gemeenteraad van Zoetermeer heeft besloten geen gevoelens kenbaar te maken over de concept jaarstukken.

Beide gemeenteraden verzoeken het Dagelijks Bestuur alle voorbereidingen te treffen die nodig zijn om de taken van de Gemeenschappelijke Regeling Hoefweg zo spoedig mogelijk af te ronden.

Bij agendapunt 8 is de reactie van Bedrijvenschap Hoefweg op de aanbevelingen van de accountant en de gevoelens van de gemeenteraden beschreven.

Financiële consequenties:

n.v.t.

Risico's:

n.v.t.

Verdere procedures:

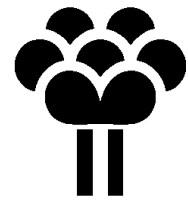
Voor 15 juli 2020 worden de vastgestelde jaarstukken 2019 naar de toezichthouder, de provincie Zuid Holland, verzonden. Tevens worden de raden geïnformeerd over dit besluit van het Algemeen Bestuur, het toezenden van stukken aan de toezichthouder alsmede over de wijze waarop de adviezen van de accountant worden uitgevoerd.

Gevraagde beslissing:

1. De jaarstukken 2019 vast te stellen;
2. De raden van Lansingerland en Zoetermeer te informeren over het vaststellen van de jaarstukken 2019 alsmede over de wijze waarop de adviezen van de accountant worden uitgevoerd, middels een brief, welke onder agendapunt 8 is geagendeerd);
3. De toezichthouder, de provincie Zuid Holland dit besluit en de vastgestelde jaarstukken 2019 toe te zenden.

BEDRIJVENSCHAP
HOEFWEG

JAARSTUKKEN 2019

Versie AB 02 juli 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Jaarverslag	4
2.1	Programmaverantwoording	4
2.1.1	Doelstelling	4
2.1.2	Wat hebben we bereikt in 2019	4
2.2	Paragrafen	8
2.2.1	Inleiding	8
2.2.2	Paragraaf lokale heffingen	8
2.2.3	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	8
2.2.4	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	9
2.2.5	Financieringsparagraaf	10
2.2.6	Bedrijfsvoeringsparagraaf	12
2.2.7	Paragraaf verbonden partijen	12
2.2.8	Paragraaf grondbeleid	12
3.	Jaarrekening	14
3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	14
3.2	Overzicht van baten en lasten en de toelichting	15
3.3	Balans en de toelichting	22
3.4	Niet in de balans opgenomen rechten en plichten	25
3.5	Gebeurtenissen na balansdatum	26
3.6	Overzicht taakvelden	26
Bijlage:	berekening EMU saldo	27

1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken over het verslagjaar 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg. Het Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) heeft als uitgangspunt gediend voor het opstellen van de jaarstukken.

De juridische structuur van Bedrijvenschap Hoefweg vloeit voort uit de op 20 november 1996 door de gemeenten Bleiswijk (nu Lansingerland) en Zoetermeer vastgestelde Gemeenschappelijke Regeling (GR) Bedrijvenschap Hoefweg, en uit de vier wijzigingen op betreffende GR. De juridische structuur van Bedrijvenschap Hoefweg omvat de volgende organen:

- **Algemeen Bestuur (AB)**

Het AB bestaat uit acht leden, als volgt aan te wijzen. De raad van elke deelnemende gemeente wijst uit het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente twee leden aan, tevens wijst de raad voor elke deelnemende gemeente uit zijn leden eveneens twee leden aan.

- **Dagelijks Bestuur (DB)**

Het DB kent een samenstelling van vier leden, te weten de leden van het Algemeen bestuur die zijn aangewezen uit de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

- **Voorzitter**

De voorzitter is gekozen door en uit het AB, uit hen die tevens zijn aangewezen als lid van het DB. De plaatsvervangende voorzitter wordt door en uit het AB gekozen, uit hen die tevens zijn aangewezen als lid van het DB en niet zijn aangewezen als voorzitter. De voorzitter vertegenwoordigt Bedrijvenschap Hoefweg in en buiten rechte.

- **Secretaris**

De secretaris van het AB en van het DB, die geen lid van het AB kan zijn, wordt door het AB benoemd, geschorst en ontslagen. Door de secretaris worden alle stukken die van het AB en DB uitgaan, mede ondertekend conform art. 23 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling.

- **Directeur**

De directeur wordt door het AB benoemd, geschorst en ontslagen. Onder verantwoordelijkheid van de directeur is een administrateur en een controller belast met het zorg dragen voor de administratie, het beheer van de vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening.

2. Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

2.1.1 Doelstelling

Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft als doelstelling het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor lokale, regionale en (inter)nationale bedrijven die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid. Daartoe ontwikkelt het Bedrijvenschap het bedrijventerrein Hoefweg, dat in 2006 is opgegaan in het bedrijvenpark Prisma. Het bedrijvenpark Prisma is een ontwikkeling van het Bedrijvenschap Hoefweg, MRP Development BV (voorheen ASR Vastgoed Ontwikkeling) en Maasstede Bleiswijk BV.

2.1.2 Wat hebben we bereikt in 2019

Algemeen

Vanuit de lange termijn behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen binnen de regio Den Haag en de regio Rotterdam is Prisma Bedrijvenpark, waar Hoefweg deel van uitmaakt, vanaf omstreeks 2006 tot ontwikkeling gekomen. De ontwikkeling van dit terrein aan de oostzijde van de regio Haaglanden speelde oorspronkelijk in op de beperkte vestigingsmogelijkheden van ondernemers in dit gebied, als gevolg van het gevoerde restrictieve beleid ten aanzien van het Groene Hart. Door de uitstekende ligging en bereikbaarheid van de locatie, is Prisma Bedrijvenpark een aantrekkelijke vestigingslocatie geworden voor ondernemers uit een bredere omtrek.

Planologisch regime

Het bestemmingsplan Hoefweg-Noord is in 1999 door de raad van de toenmalige gemeente Bleiswijk (nu gemeente Lansingerland) vastgesteld. In dit bestemmingsplan is de realisatie van een bedrijventerrein op deze locatie mogelijk gemaakt. In 2007 is de eerste partiële herziening van dit bestemmingsplan goedgekeurd. In 2013 is een wijzigingsplan voor enkele onderdelen vastgesteld.

Het bestemmingsplan Hoefweg-Noord is in 2013 geactualiseerd door de gemeente Lansingerland. GS van de provincie Zuid-Holland heeft daarbij een reactieve aanwijzing gegeven, waardoor de mogelijkheid voor PDV-ontwikkeling aan de noordzijde van bedrijvenpark Prisma is komen te vervallen. In 2014 is het bestemmingsplan voor het horecacluster bedrijvenpark Prisma vastgesteld.

Samenwerking

In 2006 is besloten tot samenwerking met twee private ontwikkelaars (ASR Vastgoedontwikkeling BV en Maasstede Bleiswijk BV). De samenwerking heeft als doel tot een optimale integrale ontwikkeling en realisatie van het plangebied te komen. De samenwerking houdt kort samengevat in: verrekening van de kosten van de (gerealiseerde en nog te realiseren) infrastructurele voorzieningen, en planontwikkeling, zulks naar rato van het netto uitgeefbare grondbezit. Hiertoe is een gezamenlijke entiteit in de vorm van een Commanditaire Vennootschap aangegaan, met een door partijen opgerichte Besloten Vennootschap als beherend vennoot. Ten gevolge van deze samenwerking is, voor wat betreft het Bedrijvenschap, het risico van verkoop van bouwrijpe gronden beperkt tot ca. 30% van de totale oppervlakte van het plangebied. De overige 70% is ten gevolge van de samenwerking geheel voor risico van private ondernemingen gekomen. In 2016 is ASR Vastgoed Ontwikkeling overgenomen door Meijer Realty Partners (MRP).

Conform de afspraken in de SOK (Samenwerkingsovereenkomst Prisma) is op 24 april 2006 de Commanditaire Vennootschap Prisma Bleiswijk (CV) en de Besloten Vennootschap Prisma Bleiswijk Beheer (BV) opgericht. In de CV nemen als commandites deel het Bedrijvenschap Hoefweg (30%), MRP Development B.V. (voorheen ASR Vastgoed Ontwikkeling en daarvoor Fortis Vastgoedontwikkeling genoemd) of een zusteronderneming daarvan (21%), Maasstede Bleiswijk BV of een zusteronderneming daarvan (46%) en de beherend vennoot (3%). De BV heeft als aandeelhouders het Bedrijvenschap Hoefweg (31%), MRP Development B.V. of een zusteronderneming daarvan (22%) en Maasstede Bleiswijk BV of een zusteronderneming daarvan (47%).

Ter financiering van de grondaankoop van partijen en de aanleg van de hoofdinfrastructuur is door de CV een lening aangetrokken bij een tweetal bancaire instellingen (ABNAMRO Bank en BNG). Als gevolg van een verzoek uit de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is de financiering per aandeelhouder verder uitgesplitst. Hiermee is per aandeelhouder inzichtelijk wat de stand van de aflossingen en de nog openstaande leningen is. De door het Bedrijvenschap opgestelde grondexploitatie laat zien dat na complete realisatie van Prisma Bedrijvenpark tenminste een neutraal tot positief exploitatieresultaat te verwachten is.

Wat heeft het gekost

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019
Lasten	2.169	22.820	16.381	21.636
Baten	5.030	22.820	16.381	24.763
Saldo / winstneming	2.861	0	0	3.127

Toelichting op de staat van baten en lasten

In 2019 heeft het Bedrijvenschap Hoefweg 6 verkopen gerealiseerd voor een gezamenlijk bedrag van bijna € 25,0 mln. exclusief BTW. De (administratieve) tussentijdse winstneming is afgerond € 3,1 mln. Een toelichting op de baten en lasten wordt als onderdeel van de jaarrekening gegeven in paragraaf 3.2.

Marketing en acquisitie

Het Bedrijvenschap Hoefweg is voortdurend actief op het vlak van de marketing en acquisitie voor de gronden van het Bedrijvenschap. Daarbij kunnen verschillende doelgroepen onderscheiden worden. De ondernemingen in de regio vormen de primaire doelgroep. Op lokaal en regionaal niveau wordt er actief marketing en acquisitie uitgevoerd door de accountmanager. De secundaire doelgroep zijn de intermediairs. Daaronder vallen makelaars, ontwikkelaars, aannemers, consultants etc. En tenslotte vormen de bovenregionale en landelijk opererende partijen de derde doelgroep.

Molenstomp locaties en boerderij

Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft een aantal percelen in eigendom, waarop opstallen staan en stonden zoals molenstompen en een voormalig boerderijgebouw. Het Bedrijvenschap is bezig met de verkoop van deze percelen. Eind 2016 is een plan van aanpak opgesteld voor de verkoop van twee molenstomp locaties en de sloop van één molenstomp waarvan de grond als bedrijfskavel zal worden verkocht. De uitvoering van dit plan is in 2017 gestart, naar verwachting zal dit in 2020 leiden tot de beoogde verkoop van deze gronden.

Bouw- en woonrijp maken

Bedrijvenschap Hoefweg heeft met het oog op de verkoop van gronden in 2019 de Aquamarijnweg aangelegd, waarmee de in 2019 verkochte kavels worden ontsloten. Tevens is het kavel van de voormalige en gesloopte molenstomp bouwrijp gemaakt.

A12 corridor

De samenwerking A12 corridor heeft als doel de A12-corridor tussen Gouda en Den Haag te versterken voor vestiging van logistieke bedrijven. Partijen werken samen om het vestigingsklimaat te verbeteren. Ze stellen grote kavels beschikbaar, willen de bereikbaarheid verbeteren, bedrijventerreinen verduurzamen en zorgen voor voldoende geschoolde arbeidskrachten. Op 4 maart 2019 hebben twaalf deelnemende partijen hun handtekening gezet onder de samenwerkingsovereenkomst. Het belang van Bedrijvenschap Hoefweg bij deze samenwerking is de impuls hiervan voor de verkoop van kavels aan logistieke bedrijven. De A12-corridor nam in 2019 plaats 7 in op de lijst met logistieke hotspots in Nederland (gestegen van plaats 14).

Ontwikkelingsprogramma kavel nabij OV-knooppunt Bleizo

De afspraken uit de Bestuursovereenkomst A12 corridor van 18 februari 2018 brengen met zich mee dat voor het gebied dat wordt aangeduid als Bleizo-west wordt onderzocht welk ontwikkelingsprogramma hier het best gerealiseerd kan worden. Hieronder valt ook een deel van het Bedrijvenpark Prisma, zijnde de kavel van Bedrijvenschap Hoefweg nabij OV Knooppunt Bleizo. Vooralsnog betreft de ontwikkelingsopdracht voor Bedrijvenschap Hoefweg een programma met bedrijven, maar ook de functie woningbouw kan daarbij worden afgewogen. In 2019 hebben de gemeenten Lansingerland en Zoetermeer een bestuurlijke onderzoeksopdracht laten uitvoeren, waarvan het rapport in 2019 is opgeleverd en in januari 2020 is gepresenteerd aan de raden van beide gemeenten. De besluitvorming over het ontwikkelingsprogramma voor Bleizo-west is in 2020 voorzien. Een eventuele aanpassing van het ontwikkelingsprogramma voor Bedrijvenschap Hoefweg zal zich tevens moeten verhouden tot de afspraken en procedures zoals vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst Prisma 2006. Vooralsnog wordt voor Bedrijvenschap Hoefweg uitgegaan van de ontwikkeling en grondverkoop als bedrijventerrein.

Beleidsindicatoren

Vanuit de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is het verplicht om in de begroting en jaarrekening over de volgende beleidsindicatoren te rapporteren, voor Bedrijvenschap Hoefweg zijn de beleidsindicatoren als volgt:

Indicator	Omschrijving	Per.	GR Hoefweg*		Beschrijving	
			Begroting	Rekening		
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2019	0,00	0,00	De toegestane formatie in fte van het apparaat op peildatum januari; BS Hoefweg heeft geen medewerkers in dienst
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2019	0,00	0,00	De werkelijke bezetting in fte van het apparaat op peildatum januari; BS Hoefweg heeft geen medewerkers in dienst
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2019	2,66	2,67	De personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie
4	Externe inhuur**	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2019	3,6%	2,3%	De inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur specialisten met specialistische kennis die ontbreekt in de organisatie
5	Overhead	% van totale lasten	2019	0,3%	0,4%	De kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces

AD*) Bron is "eigen rekening" en "eigen begroting"

AD**) voor inhuur specialisten is de vaste bezetting niet meegerekend. De vaste bezetting bestaat uit extern ingehuurde medewerkers.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de volgende onderwerpen:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Algemene uitkeringen;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Voor Bedrijvenschap Hoefweg zijn de algemene dekkingsmiddelen niet van toepassing, met uitzondering van het saldo van de financieringsfunctie. Deze is voor 2019 nihil.

Overzicht overhead

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de overhead.

Overzicht overhead	Realisatie 2019	Begroot 2019 na wijziging	Begroot 2019 voor wijziging
Overhead	0	0	0

De specificatie van de "eigen" overhead is opgenomen in de jaarrekening, onderdeel toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Vennootschapsbelasting

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2019	Begroot 2019 na wijziging	Begroot 2019 voor wijziging
Vennootschapsbelasting	-/- € 2,8 mln.	0	0

Voor 2019 is er een fiscaal (compensabel) verlies gecalculeerd van afgerond € 2,8 mln.

Onvoorzien

In de begroting en jaarrekening van Bedrijvenschap Hoefweg is er geen sprake van een post onvoorzien.

2.2 Paragrafen

2.2.1 Inleiding

In het hiernavolgende worden de verplichte paragrafen uit het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten (kortweg: BBV) benoemd en uitgewerkt dan wel wordt gemotiveerd aangegeven waarom het bestuur de paragrafen niet van toepassing acht.

2.2.2 Paragraaf lokale heffingen

De gemeenschappelijke regeling geniet geen inkomsten uit lokale heffingen aangezien het opleggen van lokale heffingen niet tot de bevoegdheden van de gemeenschappelijke regeling behoort. Deze paragraaf is daarom niet van toepassing.

2.2.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor winstneming (*weerstandsvermogen*) geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. De beide deelnemende gemeenten staan borg voor een eventueel exploitatietekort. In de gemeenschappelijke regeling is vastgesteld dat de risicoverdeling geschiedt op basis van 50% - 50% per deelnemende gemeente.

Risico's exploitatiegronden

Aan de ramingen van grondexploitaties kleef altijd een inherent risico. Het verwachte resultaat is gebaseerd op de huidige inzichten met betrekking tot de looptijd van de grondexploitaties, het renteverloop en de ontwikkelingen op de markt voor bedrijventerreinen. Verandering van inzichten omtrent de uitvoerbaarheid leiden veelal tot wijzigingen in het financiële beeld van grondexploitaties. Op basis van de uitgevoerde Monte Carlo-simulatie is bepaald dat de opbrengstindex en de financieringsrente het meeste invloed hebben op het resultaat van de grondexploitatie. Andere risico's die invloed hebben zijn de kostenindex en uitgiftetempo. De Monte Carlo-simulatie van de huidige grondexploitatie resulteert in een bandbreedte van € 11,0 mln. (NCW) tot € 12,9 mln. (NCW) bij een zekerheidspercentage van 95%. Dit houdt in dat er volgens de uitkomsten van de simulatie 95% kans is dat het resultaat van de grondexploitatie tussen de € 11,0 mln. en € 12,9 mln. netto contant zal liggen. De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's wordt gevonden in de positieve contante waarde van de grondexploitatie. Beide gemeenten hoeven dus geen weerstandscapaciteit te reserveren voor de Bedrijvenschap Hoefweg. De risico waarde bedraagt dus € 1,9 mln. Uit de uitgevoerde gevoeligheidsanalyse blijkt dat de uitgifteprijs en de opbrengstenindex de meeste invloed op de bandbreedte van de uitkomst van de risicoanalyse hebben. De weerstandscapaciteit is € 13,0 mln. (NCW grondexploitatie) en daarmee ruim voldoende.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen	=	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	13,0	6,84
		Benodigde weerstandscapaciteit		1,9	

Kengetallen

Vanuit het BBV is het verplicht om over de volgende kengetallen te rapporteren.

	Real. 2018	Real. 2019	Begr. 2019	Begr. 2020	Norm	Toelichting
1. Netto schuldquote: relateert de schuldpositie van de gemeente aan de inkomstenstroom	747%	57%	2826%	2455%	100%-130%	Gezien de aard van de activiteiten van de Bedrijvenschap Hoefweg kunnen de jaarlijkse inkomsten (baten voor bestemming) enorm afwijken.
1a. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	747%	57%	2826%	2455%	100%-130%	
2. De solvabiliteitsratio: indicator om inzicht te krijgen in de mate waarin de onderneming in staat is aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen.	11%	19%	11%	12%	25% <> 40%	Bedrijvenschap Hoefweg is volledig vreemd vermogen gefinancierd. Als eigen vermogen wordt zuiver de wettelijk verplichte tussentijdse winstneming geboekt.
3. Kengetal Grondexploitatie: in - en nog niet in exploitatie gronden / Totale baten voor bestemming	871%	95%	3416%	3118%	>0	Gezien de aard van de activiteiten van Bedrijvenschap Hoefweg kunnen de jaarlijkse inkomsten (baten voor bestemming) enorm afwijken.
4. Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	>0	Bij Bedrijvenschap Hoefweg is er geen sprake van structurele baten en lasten
5. Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Bedrijvenschap Hoefweg heeft geen belastinginkomsten

Relatie tot de financiële positie

Bij Bedrijvenschap Hoefweg is uitsluitend sprake van externe financiering. Het bedrijfenschap bouwt, met uitzondering van de verplichte winstneming, geen weerstandsvermogen op.

Frauderisicoanalyse

Begin 2020 heeft de jaarlijkse frauderisicoanalyse plaatsgevonden. Hierbij zijn de directeur, secretaris en de controller bij elkaar gekomen om de risico's van fraude bij het bedrijfenschap te analyseren. De uitkomst van de sessie heeft er toe geleid dat geconcludeerd kan worden dat het frauderisico zeer beperkt aanwezig is. Veel van behandelde risico's zijn over het algemeen niet van toepassing en indien risico's wel aanwezig zijn, dan zijn deze allemaal afgedekt door functiescheiding, interne controlemaatregelen en periodieke verantwoording aan directie en bestuur. Verder is de omvang van de activiteiten van het Bedrijvenschap beperkt en transparant te noemen.

Corona virus

Mondiaal is er sprake van de corona crisis. De uitkomsten en de impact op onze economie, daarmee specifiek de resultaten van Bedrijvenschap Hoefweg zijn op dit moment niet in te schatten. Het kabinet neemt passende maatregelen, Bedrijvenschap Hoefweg volgt de landelijke ontwikkelingen en neemt deze waar nodig en mogelijk over. De directie van Bedrijvenschap Hoefweg heeft een risico en impact analyse uitgevoerd voor wat de effecten van de COVID-19 virus. De uitkomsten leiden op dit moment niet tot aanpassing van het resultaat van de grondexploitatie en de risico analyse.

2.2.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van het Bedrijvenschap omvatten alleen gronden (deels met opstallen) in ontwikkeling, bedoeld voor verkoop als bedrijventerrein. Deze kapitaalgoederen staan niet duurzaam ten dienste van de bedrijfsvoering en worden daarom verantwoord onder de post onderhanden werk. Nadat de bouwrijpe gronden zijn uitgegeven en de voorzieningen van openbaar nut zijn gerealiseerd, vindt opheffing plaats van de gemeenschappelijke regeling.

2.2.5 Financieringsparagraaf

In de gemeenschappelijke regeling is in artikel 24 bepaald dat de behoefte aan financiële middelen geregeld zal worden door middel van een door één van de deelnemende gemeenten aan te bieden rekening courant.

In de loop van 2005 is de Gemeenschappelijke Regeling gewijzigd (goedkeuring GS van Zuid Holland per 13 juli 2005), teneinde het mogelijk te maken dat het Bedrijfschap rechtstreeks gebruik zou kunnen maken van een met de Bank Nederlandse Gemeenten te treffen financieringsarrangement. Al jaren trekt het Bedrijfschap de benodigde financiële middelen dan ook aan van de BNG.

Verder is als uitvloeisel van de samenwerkingsovereenkomst het merendeel van de gronden van het Bedrijfschap in 2006 overgedragen aan Prisma Bleiswijk Beheer BV, die zelfstandig in haar financiering voorziet. De eigen financiering van het Bedrijfschap betreft daarom alleen de niet in de CV ingebrachte gronden evenals de aanleg van de microstructuur, de apparaatskosten, de rentelasten en een niet op CV-partijen verhaalbaar deel van de historische plan- en apparaatskosten van het Bedrijfschap.

Hieronder een overzicht van de leningen die liepen in 2019:

Lening nummer	Hoofdsom	afgeloste leningen in 2019	Rente-%	Rente-bedrag per jaar	Start datum	Looptijd	Eind datum
40.110006	4.000.000		0,79%	31.600	22-7-2015	5 jaar	23-1-2020
40.110007	4.500.000		0,95%	42.750	22-7-2015	6 jaar	22-7-2021
40.109673	250.000		0,80%	2.000	13-3-2015	5 jaar	13-3-2020
40.110896	1.500.000		0,42%	6.300	7-12-2016	5 jaar	7-12-2021
40.111194	14.800.000		0,00%	0	30-5-2017	3 jaar	1-6-2020
40.111195	10.000.000		0,35%	35.000	30-5-2017	5 jaar	1-6-2022
452586		12.300.000	-0,30%	-36.900	21-12-2017	2 jaar	23-12-2019
Totaal	35.050.000	12.300.000		80.750			

Uit het overzicht blijkt dat de risico's omtrent de financiering van het Bedrijfschap betrekking hebben op het boekjaar 2019 e.v., waar evt. herfinanciering noodzakelijk is.

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) zijn richtlijnen neergelegd ter beheersing van de renterisico's. Zo zijn er spelregels opgenomen voor de mate waarin decentrale overheden kort gefinancierd mogen zijn (kasgeldlimiet) en lang gefinancierd mogen zijn (renterisiconorm). In onderstaande overzichten treft u de toetsingen aan van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm over het jaar 2019.

Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000

Realisatie	Kwartaal				Gemiddeld
	jan-mrt	apr-jun	jul-sep	okt-dec	Jaar
Vlottende schuld	357	0	0	14	93
Vlottende middelen	10.715	9.712	9.520	16.544	11.623
Netto vlottende schuld	-10.357	-9.712	-9.520	-16.530	-11.530
Wettelijke norm KGL	-1.871	-1.871	-1.871	-1.871	-1.871
Afwijking wettelijke norm*	-12.229	-11.584	-11.391	-18.401	-13.401

* Een positieve afwijking geeft aan dat de wettelijke norm is overschreden, een negatief bedrag geeft de ruimte onder de wettelijke norm weer.

Het gehele jaar 2019 wordt voldaan aan de kasgeldlimiet. In geen enkel kwartaal wordt de kasgeldlimiet immers overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de norm aan met betrekking tot de renterisico's over de vaste schulden. Deze norm bepaalt het maximale deel van de vaste schuld dat in aanmerking mag komen voor aflossing (*al dan niet met herfinanciering*) en/of renteherziening. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk doorwerken in de te betalen rentelasten over de vaste schuld.

Voor decentrale overheden is deze norm vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal van het betreffende jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen). Gelet op de omvang van het begrotingstotaal 2019 van Bedrijvenschap Hoefweg (€ 22,820 miljoen) bedraagt de renterisiconorm in 2019 € 4,5 miljoen (minimum). Dat betekent dat in 2019 maximaal € 4,5 miljoen in aanmerking zou mogen komen voor aflossing (*al dan niet met herfinanciering*) en/of renteherziening. Gezien het specifieke verloop van uitgaven, inkomsten en financieringsbehoefte bij de gebiedsontwikkeling van Bedrijvenschap Hoefweg, alsmede de dynamiek die zich hierin voordoet, maakt het praktisch onuitvoerbaar om aan de renterisiconorm te voldoen zonder maatregelen die onlogisch zijn en ook op gespannen voet staan met het BBV en die bovendien financieel nadelig zijn voor het resultaat van de grondexploitaties.

Bedrijvenschap Hoefweg heeft in 2019 voor € 12,3 mln. aan langlopende leningen afgelost. Hiermee overschrijdt Bedrijvenschap Hoefweg de renterisiconorm. Bedrijvenschap Hoefweg heeft ontheffing gekregen van de provincie Zuid Holland voor het voldoen aan de renterisiconorm voor de begrotingsjaren 2019 tot en met 2022.

Renteresultaat

Renteschema	2019
Externe rentelasten kort- en langlopende geldleningen	81
Externe rentebaten kort- en langlopende geldleningen	0
Saldo rentelasten en rentebaten	81
Rente aan grondexploitaties	81
Rente projectfinanciering	0
Rente baten projectfinanciering	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
<hr/>	
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	0
Aan taakvelden toegerekende rente	0
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury	0

2.2.6 Bedrijfsvoeringsparagraaf

Bedrijvenschap Hoefweg heeft in 2019 zelf geen personeel in dienst en is gevestigd buiten beide gemeentehuizen. In 2019 is de organisatie als volgt ingesteld:

- Het AB heeft een directeur en een secretaris aangesteld. Beide functionarissen zijn extern ingehuurd. De tarieven zijn marktconform.
- De Directie-instructie Bedrijvenschap Hoefweg is in oktober 2017 met vier jaar verlengd en daarmee de mandaten aan de directeur en de secretaris.
- De administrateur, marketeer, controller, projectleiders en planeconomen worden ingehuurd van externe bureaus.
- Tot slot zijn er externe adviseurs ingehuurd voor het opstellen van juridische en fiscale adviezen.
- Sinds 1 oktober 2013 is Bedrijvenschap Hoefweg gehuisvest in het projectbureau Bleizo / Verlengde Oosterheemlijn aan Prismalaan West 1 te Bleiswijk. De voorzieningen worden door GR Bleizo tegen kostprijs ter beschikking gesteld.
- Bedrijvenschap Hoefweg werkt intensief samen met de gemeenschappelijke regeling Bleizo. De projectorganisaties van beide gemeenschappelijke regelingen zijn medio 2016 samengevoegd. Waar mogelijk worden werkzaamheden en activiteiten gecombineerd, zoals de gezamenlijke aanbesteding van accountantsdiensten en een gezamenlijke informatiebijeenkomst voor de raden van Lansingerland en Zoetermeer.

Rechtmatigheid

Om de rechtmatigheidscontrole intern te kunnen voorbereiden en om de accountant op rechtmatigheid te kunnen laten controleren is een normenkader opgesteld. Het normenkader bestaat uit een overzicht van de geldende externe en eigen regelgeving met betrekking tot financiële beheer handelingen, bestaande uit relevante regelgeving van hogere overheden (externe regelgeving) en van de gemeenschappelijke regeling zelf (interne regelgeving).

Het normenkader voor de controle 2019 is op 05 december 2019 door het DB vastgesteld en ter informatie doorgezet naar de leden van het algemeen bestuur. Het normenkader is de basis voor de interne controle en de procesbeschrijvingen die worden opgesteld. Alleen op die wijze kan worden geborgd dat er in overeenstemming met de regelgeving wordt gehandeld. Uit de interne controle is niet gebleken dat er sprake is van financiële onrechtmatigheden.

2.2.7 Paragraaf verbonden partijen

Zoals eerder gemeld is de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg op 7 februari 2006 een samenwerking aangegaan met private partijen, van waaruit een commanditaire vennootschap CV Prisma Bleiswijk is aangegaan met een beherend vennootschap Prisma Bleiswijk Beheer BV. Het Bedrijvenschap neemt voor 30% deel in de CV en voor 31% in de BV. Bedrijvenschap Hoefweg draagt voor gelijke percentages het financiële risico ten aanzien van de winst- en verliesrekening van de CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV. De samenwerking heeft als doel tot een optimale integrale ontwikkeling en realisatie van het plangebied te komen.

Lijst verbonden partijen (concept cijfers):

Overige verbonden partijen:	CV Prisma Bleiswijk
Eigen vermogen per 1/1/2019:	€ 28.498
Eigen vermogen per 31/12/2019:	€ 28.498
Vreemd vermogen per 1/1/2019:	€ 2.471.304
Vreemd vermogen per 31/12/2019:	€ 3.291.857
Resultaat 2019:	€ 0
Risico's:	er is sprake van reguliere bedrijfsvoeringsrisico's.

2.2.8 Paragraaf grondbeleid

Basis voor het actieve grondbeleid door het Bedrijvenschap is het vigerende bestemmingsplan Hoefweg-Noord alsmede de door het Bedrijvenschap vastgestelde (jaarlijks te actualiseren) grondexploitatie en planning. Aan het produceren en afzetten van bouwrijpe grond zijn aanzienlijke financiële risico's verbonden. In deze paragraaf wordt op de perspectieven en risico's ingegaan.

Perspectief voor bedrijfsterreinen algemeen:

Sinds 2015 trekt de markt voor de verkoop van bedrijfskavels aan. In 2019 zijn twee grondverkoopovereenkomsten gesloten voor bedrijfskavels van respectievelijk: 5,27 ha en 0,82 ha, gezamenlijk 6,09 ha. Beide kavels zijn in 2019 geleverd. In 2019 is tevens een verkooptraject

doorlopen voor een kavel van 0,8 ha, dat geresulteerd heeft in een grondverkoopovereenkomst welke op 23 januari 2020 is gesloten. Met de verkopen is de uitgifteprognose voor 2019 overtroffen. Bedrijvenschap Hoefweg heeft, naast het gebied (ca. 6,5 ha) waarvoor beide gemeenten een proces doorlopen over de gewenste programmering, slechts één kavel van ca. 2 ha voor de vrije verkoop beschikbaar, Deze kavel wordt naar verwachting in 2020 verkocht, waarmee Bedrijvenschap Hoefweg geen kavels meer beschikbaar heeft.

De grondexploitatie van het Bedrijvenschap Hoefweg heeft een verwachte looptijd tot en met 2026 en er wordt een tenminste positief plansaldo verwacht. Een beknopt mutatieoverzicht van de grondexploitatie met peildatum 1/1/2020 inclusief de raming van kosten en opbrengsten tot het einde van de looptijd, ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2018	Mutaties 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Raming (reëel)	Saldo eind looptijd
Grondverwerving	66.126	171	66.297	544	66.841
Openbare Werken	4.629	570	5.199	614	5.814
Afdelings-/Overige kosten	21.332	641	21.973	1.213	23.186
Opbrengsten	-54.541	-24.763	-79.304	-29.788	-109.093
Winstneming	6.268	3.127	9.395	-9.395	0
Totaal (eindwaarde)	43.814	-20.254	23.559	-36.811	-13.252

Netto contant per 1-1-2020 (negatief bedrag is positief financieel saldo)

-12.985

Conform de regels van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is de winstneming volgens de POC methode (Percentage of Completion Methode) bepaald. De (tussentijdse) winstneming komt uit op afgerond € 3,1 mln. De winstneming is als volgt berekend:

Winstneming jaar 2019			
	Kosten	Opbrengsten	Resultaat
Totaal	95.841.000	109.093.000	13.252.000
Gerealiseerd	93.469.000	79.304.000	
% gerealiseerd	97,53%	72,69%	
POC			70,89%
Verrekening risico's	-	-	
Totaal gecorrigeerd	95.841.000	109.093.000	13.252.000
Winstneming			9.395.000
Reeds genomen winst			6.268.000
Winstneming			3.127.000

Dit is een administratieve winstneming, eventuele winstuitkering volgt in principe na opheffing van de GR, er worden tussentijds geen reserves gevormd. De raming is gebaseerd op de actuele grondexploitatieberekening, die is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur op 02 april 2020.

De grondexploitatie met prijspeil 1/1/2020 kent de volgende karakteristieken:

- looptijd tot en met 2025;
- rentepercentage 0,34%;
- indexering kosten: 2020 2,5%, vanaf 2021 2,0%;
- indexering opbrengsten: 2020 e.v. 2,0%.

De grondexploitatieberekening per 1 januari 2020 laat het volgende resultaat zien. Op de eindwaarde per 31-12-2025 heeft dit plan een positief resultaat van ruim € 13,2 mln. De netto contante waarde van het resultaat bedraagt per 1-1-2020 circa € 13,0 mln. positief.

3. Jaarrekening

3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Het boekjaar van het Bedrijvenschap valt samen met het kalenderjaar. In deze jaarrekening wordt verslag uitgebracht over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019. De richtlijnen volgens het BBV worden integraal gevolgd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Financiële vaste activa: deelnemingen

De deelnemingen worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs vindt waardering plaats tegen deze lagere marktwaarde

Gronden in ontwikkeling (onderhanden werk)

Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de daaraan bestede kosten. Alle gemaakte kosten worden geactiveerd onder de post onderhanden werk. De op de op onderhanden werk betrekking hebbende opbrengsten worden in mindering gebracht op deze kosten. Bij een uit de grondexploitatieberekening voortvloeiend verwacht positief plansaldo worden gronden in ontwikkeling gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. De vervaardigingsprijs bevat mede de rentelasten in verband met de financiering van onderhanden werk/gronden in ontwikkeling. Indien de grondexploitatieberekening daartoe aanleiding geeft (verwacht negatief plansaldo) zal een voorziening voor het onderhanden werk gevormd worden.

Vorderingen

Vorderingen, overlopende activa en liquide middelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, opgenomen tegen de nominale waarde. Indien van toepassing onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De baten en de lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

3.2 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Bedragen x € 1.000

Programma grondexploitatie	Begroting 2019	Begroting* 2019	Rekening 2019
Lasten			
Grondverwerving	43	694	171
Openbare werken	156	927	570
Rentelasten	54	65	81
Plankosten	322	495	495
Overige kosten	0	67	64
Mutatie onderhanden werk	22.245	14.133	20.254
** totaal lasten	22.820	16.381	21.636
Baten			
Opbrengsten	19.320	15.414	24.763
Overige gronduitgifte	0	967	0
Overige inkomsten	3.500	0	0
Mutatie onderhanden werk	0	0	0
** totaal baten	22.820	16.381	24.763
Totaal programma grondexploitatie	0	0	3.127
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Overhead	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	0	0	3.127
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	3.127

* inclusief begrotingswijziging nummer 1 van 2019

Zie pagina 5 voor de programma verantwoording.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Begroting 2019

De begroting 2019 is op 03 juli 2018 door het AB vastgesteld. Begrotingswijziging nummer 1 is op 04 juli 2019 vastgesteld.

Grondverwerving

Op de post grondverwerving wordt de verwerving uit de joint venture verantwoord. Er zijn aankopen geweest in verband met (geplande) leveringen.

Openbare werken

Betreft m.n. onderzoeken, opruim werkzaamheden, bouw- en woonrijp maken. Voor 2019 zijn met name kosten verantwoord in verband met molenstompen en de aquamarijnweg.

Rentelasten

De werkelijke rentelasten in 2019 zijn hoger dan begroot. In de grondexploitatie en als afgeleide daarvan de begroting worden de rentelasten gemiddeld begroot. Hierdoor kunnen er in jaarschijven afwijkingen ontstaan.

Plankosten

De realisatie is exact is conform de begroting

Opbrengsten

In 2019 zijn 6 verkopen gerealiseerd.

Mutatie Onderhanden Werk

De mutatie onderhanden werk betreft een sluitpost in de staat van baten en lasten. Zolang het Bedrijvenschap nog bezig is met de ontwikkeling, de aankoop en verkoop van gronden worden alle opbrengsten en kosten geactiveerd als onderhanden werk.

Algemene dekkingsmiddelen

Voor Bedrijvenschap Hoefweg zijn de algemene dekkingsmiddelen niet van toepassing, met uitzondering van het saldo van de financieringsfunctie. Deze is voor 2018 nihil. De afzonderlijke onderdelen zijn opgenomen in de programmaverantwoording.

Overhead

Overhead	Realisatie 2019	Begroot 2019 na wijziging	Begroot 2019 voor wijziging
Overhead	0	0	0

De interne overhead over 2019 is als volgt:

(x € 1.000)	Realisatie 2019
Automatisering	16
Personeel	74
Grondexploitaties (dekking)	-90
Saldo	0

Overzicht heffing vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2019	Begroot 2019 na wijziging	Begroot 2019 voor wijziging
Vennootschapsbelasting	-/- 2,8 mln.	0	0

Voor 2019 is er een fiscaal (compensabel) verlies gecalculeerd van afgerond € 2,8 mln.

Onvoorzien

In de begroting en jaarrekening van Bedrijvenschap Hoefweg is er geen sprake van een post onvoorzien.

Incidentele baten en lasten

Alle baten en lasten zijn incidenteel van aard.

WNT

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Gemeenschappelijke Regeling Hoefweg. Het voor Gemeenschappelijke Regeling Hoefweg toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Deel 1

Verantwoordingsmodel 2019 1a Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	A. Abee	M.J. Rosier	J. Iedema
Functiegegevens	Voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Plv. voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/11 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
"-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Functiegegevens	Voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Plaatsvervangend Voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	05/11 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Bezoldiging</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	0

Verantwoordingsmodel 2019 1a Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en
leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de
functievervulling

bedragen x € 1	K. Arends	E. Kampinga	J.W. van Steenis
Functiegegevens	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Lid Algemeen Bestuur	Lid Algemeen Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/06 - 31/12	01/01-31/12	01/06 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
"-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Functiegegevens	K. Arends Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	E. Kampinga Lid Algemeen Bestuur	J.W. van Steenis Lid Algemeen Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	16/06 – 31/12	01/01 – 31/12	16/06 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Bezoldiging</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	0

Verantwoordingsmodel 2019 1a Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en
leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de
functievervulling

bedragen x € 1	F. Ammerlaan	N.P. Zwiep	M. Kalf-Simon
	Lid Algemeen Bestuur	Directeur	Secretaris
Functiegegevens			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/06 - 31/12	01/01 - 31/12	01/03 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	0,405	0,231
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	72.449	31.402
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	0	72.449	31.402
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	78.569	44.795
"-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	72.449	31.402
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
	F. Ammerlaan	N.P. Zwiep	M. Kalf-Simon
	Lid Algemeen Bestuur	Directeur	Secretaris
Functiegegevens			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	16/06 - 31/12	01/01 - 31/12	22/03 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	0,301	0,341
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	53.120	35.574
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Bezoldiging</i>	0	53.120	35.574
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	56.919	228.200
Totale bezoldiging	0	53.120	35.574

Deel 1

Tabel 1b Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende Topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	J. Iedema		K. Arends	
	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur		Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	
Functiegegevens				
Kalenderjaar	2019	2018	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1-1 t/m 31-10	5-11 t/m 31-12	1-1 t/m 31-5	16-6 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	10,00	2,00	5,00	7,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	0	0	0	0
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0		0	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Deel 2

Tabel 1b Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	J.W. van Steenis		R. Zinck	
	Lid Algemeen Bestuur		Lid Algemeen Bestuur	
Functiegegevens				
Kalenderjaar	2019	2018	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1-1 t/m 31-5	16-6 t/m 31-12	18-2 t/m 31-12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5,00	7,00	11,00	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	0	0	0	0
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0		0	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Tabel 1b Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	F. Ammerlaan		M. Kalf-Simon	
	Lid Algemeen Bestuur		Secretaris	
Functiegegevens				
Kalenderjaar	2019	2018	2019	2018
Periode functievulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1-1 t/m 31-5	16-6 t/m 31-12	1-1 t/m 28-2	22-3 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievulling in het kalenderjaar	5,00	7,00	2,00	10
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t.	N.v.t.	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t.	N.v.t.	€ 39.200	€ 228.200
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		N.v.t.	€ 81.961	
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?		Ja		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	0	0	€ 8.474	€ 35.574
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		0	€ 44.048	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
A. Abee	Voorzitter en plaatsvervangend voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
M.J. Rosier	Voorzitter en plaatsvervangend voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
K. Arends	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
J. Iedema	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
E. Kampinga	Lid Algemeen Bestuur
F. Ammerlaan	Lid Algemeen Bestuur
W.J. van Steenis	Lid Algemeen Bestuur
R. Zinck	Lid Algemeen Bestuur (m.i.v. 18-02-2019)

3.3 Balans en de toelichting

Bedrage x € 1.000

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2019
Vaste activa		
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13	13
Totaal vaste activa	13	13
Vlottende activa		
Vorraden		
Onderh. werk (bouwgronden in exploitatie)	43.814	23.559
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	11.493	23.477
Overige vorderingen	6	2.341
Liquide middelen		
Banksaldo	190	250
Totaal vlottende activa	55.502	49.627
TOTAAL ACTIVA	55.515	49.640

PASSIVA	31-12-2018	31-12-2019
Vaste passiva		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	3.407	6.268
Gerealiseerd resultaat	2.861	3.127
	6.268	9.395
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige fin. Instelling	47.350	35.050
Totaal vaste passiva	53.618	44.445
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
overige schulden	1.659	5.116
Overlopende passiva		
verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	238	79
Totaal vlottende passiva	1.898	5.195
TOTAAL PASSIVA	55.515	49.640

Het geschat compensabel verlies voor de vennootschapsbelasting bedraagt per ultimo 2019 afgerond €4,9 mln.

Toelichting op de balans

Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen

Op 7 februari 2006 heeft het Bedrijvenschap Hoefweg een samenwerkingsovereenkomst (SOK) gesloten aangaande de gezamenlijke ontwikkeling van Prisma Bedrijvenpark. De SOK bepaalt onder meer dat een joint venture is aangegaan met de bedrijven ASR Vastgoed Ontwikkeling en Maasstede Bleiswijk BV. De joint venture bestaat uit een door partijen gezamenlijk aangegane Commanditaire Vennootschap Prisma Bleiswijk, waarover het beheer wordt gevoerd door een Besloten Vennootschap Prisma Bleiswijk Beheer BV. Het Bedrijvenschap neemt voor 30% deel in de CV en voor 31% in de BV.

Op de post Deelnemingen wordt de bijdrage van het Bedrijvenschap in het aandelenkapitaal van beide organisaties gepresenteerd.

Schematisch kunnen de mutaties met betrekking tot de waarde van de deelnemingen als volgt worden weergegeven.

	CV	BV	Totaal
Aandeel in kapitaal 7 februari 2006	30.000	5.580	35.580
Mutatie 2006-2018	-21.826	0	-21.826
Aandeel in kapitaal ultimo 2018	8.174	5.580	13.754
Mutatie 2019	0	0	0
Aandeel in kapitaal ultimo 2019	8.174	5.580	13.754

Onderhanden werk (waaronder bouwgronden in exploitatie)

De balanspost onderhanden werk (waaronder gronden in exploitatie) bedraagt per eind 2019 € 23.559 (x € 1.000). Het onderhanden werk bestaat uit een viertal gronden/opstallen in het deelgebied, alsmede uit de nog terug te verdienen kosten van voorbereiding, ontwikkeling, rente e.d. op de verkochte gronden aan CV.

Een beknopt mutatie-overzicht van de post onderhanden werk inclusief de raming van kosten en opbrengsten tot het einde van de looptijd is opgenomen in paragraaf 2.2.8 Grondbeleid.

De grondexploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg is gebaseerd op de ontwikkeling van het Bedrijvenpark Prisma overeenkomstig de doelstelling uit de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg [jaartal], welke door de raden van Lansingerland en Zoetermeer is vastgesteld. Tevens is de grondexploitatie gebaseerd op de Samenwerkingsovereenkomst Bedrijvenpark Prisma (SOK), waarin de participatie is vastgelegd van Bedrijvenschap Hoefweg en twee marktpartijen in de vennootschappen die het Bedrijvenpark Prisma ontwikkelen. Dit houdt in dat het gebied van Bedrijvenschap Hoefweg ontwikkeld wordt als bedrijventerrein, met name gericht op logistieke bedrijven.

De gemeenten Lansingerland en Zoetermeer hebben vanaf 2018 onderzocht of de ontwikkeling van het gebied Bleizo-West (het gebied van Bleizo en Bedrijvenschap Hoefweg gelegen aan de A12 en ten westen van de HSL in de nabijheid van de Vervoersknoop Bleizo) geactualiseerd dient te worden, onder andere met een programmering met woningbouw. Over het vervolg van het proces dat beide gemeenten gezamenlijk doorlopen om tot besluitvorming te komen over de actualisatie van het ontwikkelingsprogramma voor Bleizo-West dient nog besluitvorming door de raden van beide gemeenten plaats te vinden. Naar verwachting is deze besluitvorming voorzien in het voorjaar van 2020. Indien het te doorlopen proces of de hierin resulterende besluitvorming over de geactualiseerde programmering door de raden van beide gemeenten gevolgen zullen hebben voor de uitvoeringplanning van de huidige grondexploitatie, respectievelijk voor de integrale grondexploitatie, zou dat met terugwerkende kracht consequenties kunnen krijgen voor de grondexploitatie per 1-1-2020 en de op basis hiervan bepaalde kostprijscalculatie. Vooralsnog zijn de mogelijke consequenties niet te kwantificeren. Om die reden bestaat er tot de datum van definitieve besluitvorming onzekerheid over de financiële uitkomsten van Hoefweg.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Betreft Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Sinds eind 2013 zijn decentrale overheden verplichte deelnemers aan schatkistbankieren.

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Tegelijkertijd met de wet is de ministeriële regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht geworden. Onderdeel van die regeling is de rekeningcourant-overeenkomst die iedere decentrale overheid heeft met de Staat der Nederlanden. De regeling bevat ook de verplichting voor decentrale overheden om een nieuwe bankrekening te openen bij een of meerdere banken, zodat die bankrekening gekoppeld kan worden aan de schatkist. De wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide)middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die de decentrale overheidsorgaan niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. In de praktijk betekent dit voor GR Hoefweg dat alles boven € 250.000,- (drempelbedrag) dagelijks dient over te maken naar haar rekening bij de Staat. Dit wordt dagelijks automatisch door de BNG uitgevoerd. Decentrale overheden dienen zich in de jaarstukken over het schatkistbankieren te verantwoorden. Het gemiddelde van het bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid gedurende het kwartaal elk kalenderdag buiten de schatkist heeft aangehouden, mag, ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, niet boven het drempelbedrag liggen.

In 2019 is in het laatste kwartaal het drempelbedrag overschreden. De overtollige middelen worden dagelijks aan het einde van de middag automatisch afgeroomd naar het schatkistbankieren. Als er na dat tijdstip gelden worden bijgeschreven kan het zijn dat het drempelbedrag wordt overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x €1.000)					
		2019			
(1) Drempelbedrag		250			
		Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	135	47	115	306
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	115	203	135	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	56
(1) Berekening drempelbedrag					
		2019			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	22.820			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	22.820			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	12.107	4.308	10.601	28.139
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	135	47	115	306

Overige vorderingen

Betreft voornamelijk de debiteuren positie en vooruitbetaalde kosten.

Liquide middelen

Betreft het saldo van de bankrekening bij de BNG.

Eigen Vermogen

De grondexploitatieberekening met peildatum 1/1/2020 toont een voordelig verwacht resultaat van circa € 13,0 miljoen (netto contant). Volgens artikel 12 van de Financiële beheersverordening wordt "Winst in de grondexploitatie eerst genomen, nadat de winst, met voldoende zekerheid te bepalen, daadwerkelijk is gerealiseerd. Uitbetaling van batige saldi aan de deelnemende gemeenten vindt niet eerder plaats dan nadat de grondexploitatie is afgesloten" (artikel 12 lid 4). De toevoeging aan de algemene reserve volgt uit de verplichte tussentijdse (administratieve) winstneming, zie ook de paragraaf grondbeleid.

	1-1-2019	Bestemming resultaat 2018	Mutaties 2019	31-12-2019
Algemene reserve	3.407	2.861	-	6.268
Gerealiseerd resultaat	2.861	-2.861	3.127	3.127
	6.268	-	3.127	9.395

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen (> 1 jaar)

Het Bedrijfschap heeft in het jaar 2018 diverse langlopende leningen. Deze leningen hebben een looptijd van 1 jaar of langer en vallen zodoende onder de vaste schulden.

Per 31-12-2019 bedraagt de langlopende schuld € 35,050 miljoen. In 2019 is er 1 lening afgelost. De totale rentelast van de huidige lening portefeuille bedraagt afgerond € 110.000.

Overige schulden

Deze post betreft een BTW schuld per ultimo 2019 en de crediteurenpositie.

Overlopende passiva

Dit betreft het saldo van facturen die in 2020 zijn ontvangen en betaald, maar betrekking hebben op 2019, zoals inhuur, rentelasten en bijdrage A12 corridor.

3.4 Niet in de balans opgenomen rechten en plichten

Prisma

Op 29 mei 2006 heeft de CV Prisma Bleiswijk met ABN AMRO Bank en de BNG een financieringsovereenkomst afgesloten voor de financiering van de grondaankopen en de kosten van bouwrijp en woonrijp maken voor de ontwikkeling en realisatie van het bedrijvenpark Prisma. Dit kredietarrangement is gebaseerd op de Samenwerkingsovereenkomst Bedrijvenpark Prisma, zoals deze in 2006 door het Bedrijfschap en de marktpartijen is gesloten. Voor het Bedrijfschap Hoefweg betekent dit een onvoorwaardelijke en onherroepelijke afnameplicht van de in 2006 ingebrachte gronden. Uiterlijk op 31 maart 2021 dient de faciliteit te worden afgelost, door middel van verkoop en levering van alle gronden in het plangebied aan de aandeelhouders van de BV.

In juni 2007 heeft de beherend vennoot van CV Prisma Bleiswijk, Prisma Bleiswijk Beheer BV een Europese aanbesteding gehouden voor de civiel technische werkzaamheden voor geheel Prisma. Op verzoek van alle partijen in de samenwerking Prisma heeft Prisma Bleiswijk Beheer BV voor rekening en risico van de partijen ook de microinfrastructuur aanbesteed. De totaal aanbesteede kosten van de microstructuur bedragen € 6.935.000 en zal worden uitgevoerd door de aannemer aan wie destijds de opdracht is gegund, onder toezicht van Prisma Bleiswijk Beheer BV.

Het Bedrijfschap neemt voor 30% deel in de CV Prisma Bleiswijk en voor 31% in de Prisma Bleiswijk beheer BV. Bedrijfschap Hoefweg draagt voor gelijke percentages het financiële risico ten aanzien van de winst- en verliesrekening van de CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV. Op het moment van vaststellen van de jaarrekening toont de grondexploitatieberekening van de CV met peildatum 1 januari 2020 een netto contante waarde van afgerond € 2,6 miljoen positief. Bedrijfschap Hoefweg heeft recht op 30% bij de verdeling van het positieve (of negatieve) saldo aan het einde van de samenwerking in CV Prisma Bleiswijk.

De jaarrekening over 2019 van Prisma is op het moment van afronden van de jaarstukken van Bedrijfschap Hoefweg nog niet beschikbaar. In de jaarrekening van Hoefweg is uitgegaan van de beste inschatting op moment van samenstellen van de jaarstukken. Eventuele afwijkingen van deze inschatting zullen in de jaarrekening 2020 van Hoefweg worden verwerkt.

3.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Corona virus

Mondiaal is er sprake van de corona crisis. De uitkomsten en de impact op onze economie, daarmee specifiek de resultaten van Bedrijvenschap Hoefweg zijn op dit moment niet in te schatten. Het kabinet neemt passende maatregelen, Bedrijvenschap Hoefweg volgt de landelijke ontwikkelingen en neemt deze waar nodig en mogelijk over. De directie van Bedrijvenschap Hoefweg heeft een risico en impact analyse uitgevoerd voor wat de effecten van de COVID-19 virus. De uitkomsten leiden op dit moment niet tot aanpassing van het resultaat van de grondexploitatie en de risico analyse.

3.6 Overzicht taakvelden

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Taakveld		R2019	B2019
0.4	Overhead		
	Lasten	90	0
	Baten	90	0
0.5	Treasury		
	Lasten	81	54
	Baten	81	54
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
	Lasten	21.465	22.766
	Baten	24.592	22.766
	Totaal		
	Lasten	21.636	22.820
	Baten	24.763	22.820

Bijlage: berekening EMU saldo

Bedragen x € 1.000				T
				2019
EMU-SALDO				23.382
EMU-SALDO referentiewaarde				0
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				23.382
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekingen en leningen	0
			Uitzettingen	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	11.985
			Liquide middelen	60
		Overlopende activa	2.335	
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-12.300
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	3.457
			Overlopende passiva	-159
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0

- XXXX -

Aan het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de
Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
Postbus 45
2665 ZG BLEISWIJK

Datum
25 juni 2020

Behandeld door
W. Kalkman RA
06 - 21272977

Ons kenmerk
312018015.20.099

Onderwerp
Controleverklaring bij de jaarrekening 2019

Geachte leden van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur,

Hierbij ontvangt u onze controleverklaring d.d. 25 juni 2020 bij de jaarrekening 2019 van uw gemeenschappelijke regeling.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is bestemd voor uw eigen archief. Het andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u bij openbaarmaking van de controleverklaring gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat niet is voorzien van een persoonlijke handtekening. Dit conform het advies van de beroepsorganisatie NBA ter vermindering van fraude met handtekeningen van accountants.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de bijgevoegde controleverklaring zonder persoonlijke handtekening wordt opgenomen in de jaarstukken. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept (c.q. de laatste drukproef, rekening houdend met de aangegeven wijzigingen), waarvan een gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd. Overigens wijzen wij u erop dat onze hiervoor genoemde toestemming vervalt in de situatie dat de jaarrekening niet ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.

Indien u deze jaarstukken inclusief controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken inclusief controleverklaring goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het moment van de vergadering van het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór deze vergadering moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze genoemde toestemming.

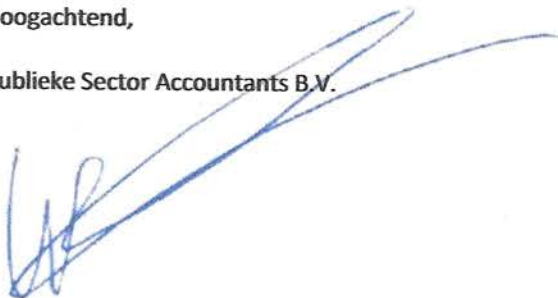
Over onze overige bevindingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening brengen wij u separaat verslag uit op 25 juni 2020.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Publieke Sector Accountants B.V.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

W. Kalkman RA

Bijlagen:

- Controleverklaring bij de jaarrekening 2019 in tweevoud (één getekend en één ongetekend exemplaar)
- De door ons gewaarmerkte jaarstukken 2019

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg te Bleiswijk

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2019

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaartukken 2019 opgenomen jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg te Bleiswijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg te Bleiswijk op 31 december 2019 in overeenstemming met het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) en de bepalingen van de WNT.
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur op 12 december 2019 behandelde normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2019.
- Het overzicht van baten en lasten over 2019.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het normenkader, zoals is behandeld door het algemeen bestuur op 12 december 2019 en de Regeling Controleprotocol WNT 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg te Bleiswijk zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19

Het Coronavirus heeft ook invloed op gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg. In de toelichting op pagina 26 in de jaarrekening heeft het management de huidige impact en haar plannen om met deze gebeurtenissen of omstandigheden om te gaan toegelicht. Ook geven zij aan dat het op dit moment voor hen niet goed mogelijk is om in te schatten wat de invloed van het coronavirus is op de financiële prestaties.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 216.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2, lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2019.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 216.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- De inleiding.
- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het Bbv is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, de overige gegevens en de overige toelichtingen op de jaarrekening in overeenstemming met het Bbv.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Bbv. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader, zoals behandeld door het algemeen bestuur op 12 december 2019.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, het normenkader, zoals behandeld door het algemeen bestuur op 12 december 2019 en de Regeling Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het

opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 25 juni 2020

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend:

W. Kalkman RA

BEDRIJVENSCHAP
HOEFWEG

ACCOUNTANTSVERSLAG 2019

Gemeenschappelijke regeling
Bedrijvenschap Hoefweg

Aan het algemeen bestuur van de
gemeenschappelijke regeling
Bedrijvenschap Hoefweg
Postbus 45
2665 ZG BLEISWIJK

Onderwerp:
Accountantsverslag 2019

Datum:
25 juni 2020

Kenmerk:
312018015.20.097

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2019 van uw gemeenschappelijke regeling afgerond. De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 25 maart 2020 hebben wij een aantal controlebevindingen reeds besproken met de directeur en de controller van Bedrijvenschap Hoefweg.

Bij de jaarrekening 2019 hebben wij op 25 juni 2020 een goedkeurende controleverklaring afgegeven, zowel voor het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid. Vanwege de onzekerheden rondom de coronacrisis en de mogelijke invloed hiervan op de gebeurtenissen na balansdatum hebben wij deze werkwijze afgestemd met het dagelijks bestuur.

Ons accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2019. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de directie.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

W. Kalkman RA

Op alle opdrachten verricht door Publieke Sector Accountants B.V. zijn de 'Algemene Voorwaarden Publieke Sector Accountants', gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 69411409, van toepassing.

Publieke Sector Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 69411409.

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

Wouter Kalkman

Tel: 06 21272977

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij.....	2
2. Financiële positie en resultaat	6
3. Bevindingen eindejaarscontrole	9
4. Interne beheersing.....	12
5. Overige aangelegenheden.....	14

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 22 juli 2019 (kenmerk 312018015.19.207) heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2019. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg.

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle wordt verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Controlestandaarden en de beleidsregels toepassing Wet normering topinkomens (WNT).

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2019 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig het Bado

De wijze waarop wij de materialiteit bepaald hebben, sluit aan op het door uw algemeen bestuur op 12 december 2019 behandelde normenkader. De maximaal toe te passen marges voor de accountantscontrole zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (het Bado). In het normenkader heeft u geen lagere marges vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd. De bij onze controle van de jaarrekening 2019 toegepaste goedkeuringstoleranties bedragen derhalve:

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten incl. toevoegingen aan reserves	€ 216.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten incl. toevoegingen aan reserves	€ 648.000

Het algemeen bestuur heeft in het normenkader geen rapporteringstolerantie vastgesteld.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2019 onderkennen wij een aantal risico's en aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. De risico's en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan hebben besteed.

- Management override of controls. Dit betreft de mogelijkheid die de directie heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen, bijvoorbeeld door memoriaalboekingen of het schattingsproces. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw gemeenschappelijke regeling.
- Waardering van het onderhanden werk bouwgrond in exploitatie.
- Opbrengstverantwoording van materiële opbrengstenstromen; dat zijn de grondverkopen.
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Betaalproces, vanwege de potentiële (fraude-)risico's.
- Verantwoording WNT (vanwege de complexe wet- en regelgeving).

Het inschatten als significant risico is inherent aan deze posten en is niet direct een gevolg van verwachte leemten in de interne beheersing van uw gemeenschappelijke regeling. Ook is sprake van inschattingen van bruto risico's, alvorens eventuele beheersmaatregelen zijn genomen.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons bij de controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen. Voor een toelichting op een aantal onderkende risico's en aandachtspunten verwijzen wij naar het hoofdstuk 'belangrijke bevindingen'. Daarnaast verwijzen wij u naar onze bevindingen in het hoofdstuk "interne beheersing".

De baten en lasten, alsmede balansmutaties, zijn rechtmatig

Op basis van uw normenkader hebben wij de naleving van het financieel rechtmatigheidskader voor uw gemeenschappelijke regeling gecontroleerd. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Op het programma grondexploitatie is er sprake van een overschrijding van de begroting (lasten). Uit uw analyse blijkt dat deze overschrijding niet meeweegt in ons oordeel. Wij zijn het eens met de analyse van uw dagelijks bestuur. Er is derhalve geen sprake van rechtmatigheidsfouten die doorwerken in ons rechtmatigheidsoordeel.

Onze conclusie is derhalve dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig zijn weergegeven in de jaarrekening 2019.

De jaarrekening voldoet aan het BBV

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg zijn uiteengezet in hoofdstuk 3.1. en 3.2. van de jaarstukken 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' 2019. In de jaarrekening 2019 hebben zich ten opzichte van 2018 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de baten en lasten en/of de financiële positie van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg.

Wij hebben het door het dagelijks bestuur toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het BBV (Besluit begroting en verantwoording).

Geen geïdentificeerde materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn derhalve niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing. Voor de niet materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

Goedkeurende controleverklaring

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg een getrouw beeld geeft van het eigen vermogen op 31 december 2019 en het resultaat over 2019. Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg (zoals behandeld door het algemeen bestuur op 12 december 2019). Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Wij verzoeken u derhalve ons een door de leden van het algemeen bestuur ondertekend exemplaar van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19

Het Coronavirus heeft ook invloed op Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg. In de toelichting op pagina 26 in de jaarrekening heeft het dagelijks bestuur de huidige impact en haar plannen om met deze gebeurtenissen of omstandigheden om te gaan toegelicht. Ook geven zij aan dat het op dit moment voor hen niet goed mogelijk is om in te schatten wat de invloed van het Corona-virus is op de financiële prestaties van Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg. Wij hebben een paragraaf ter benadrukking opgenomen in onze controleverklaring. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

2. Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw gemeenschappelijke regeling neemt in absolute zin toe

In het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenschappelijke regelingen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen (dat bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves) worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2019 bedraagt € 3.127.000 voordelig. Tussentijds hebben zich geen mutaties voorgedaan, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2019 € 3.127.000 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2019	2018	2017
Eigen vermogen per 1 januari	6.268	3.407	0
Tussentijdse resultaatbestemming	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	3.127	2.861	3.407
Totaal ('gerealiseerd saldo van baten en lasten')	3.127	2.861	3.407
Eigen vermogen per 31 december	9.395	6.268	3.407

In uw jaarrekening heeft geen tussentijdse resultaatbestemming plaatsgevonden.

Met name als gevolg van de grondverkoop en verdere realisatie van het bouw- en woonrijpmaken, is het resultaat op de grondexploitatie verder verbeterd ten opzichte van 2018. Hierdoor stijgt het eigen vermogen met het gerealiseerd resultaat 2019 ad € 3.127.000.

**Resultaat 2019 is niet
beïnvloed door
reservemutatie(s)**

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de bestuurlijke besluitvorming.

Exploitatieresultaat (in € 1.000)

Totale baten	24.763	
Totale lasten	1.382	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		23.381
Af: mutatie onderhanden werk (naar de balans)		20.254
Subtotaal		3.127
Gerealiseerd resultaat		3.127

Concreet betekent dit voor uw gemeenschappelijke regeling het volgende:

De exploitatie over 2019 laat een voordelig gerealiseerd resultaat van € 3.127.000 zien, ten opzichte van een begroot (na wijziging) saldo van € 0. Dit is een voordeel van € 3.127.000. Het gerealiseerde resultaat ad € 3.127.000 is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen en zal via resultaatbestemming worden toegevoegd aan de algemene reserve na het vaststellen van de jaarrekening door het algemeen bestuur.

In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de gerealiseerde baten en lasten verklaard (hoofdstuk 3.2). Wij verwijzen u naar deze toelichtingen.

Het dagelijks bestuur kwalificeert het weerstandsvermogen als toereikend om de onderkende risico's af te kunnen dekken

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit heeft het dagelijks bestuur bepaald op € 13.000.000 (2018: €12.900.000). De beschikbare weerstandscapaciteit is beperkt gestegen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het dagelijks bestuur een opsomming gegeven van ingeschatte risico's. Deze cumuleren voor 2019 tot een bedrag van € 1.900.000 (2018 € 3.000.000). Op basis van deze kwantificering is het beschikbare weerstandsvermogen toereikend om de onderkende risico's financieel af te dekken. De gemeenten Lansingerland en Zoetermeer staan garant voor een eventueel tekort.

Voor meer gedetailleerde informatie over uw weerstandspositie verwijzen wij u naar paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van uw jaarstukken 2019. Overigens verwijzen wij u naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" (pagina 9), waar uw bedrijvenschap de onzekerheden rondom de impact van de coronacrisis nader heeft toegelicht.

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Onzekerheden in de grondexploitatie

Uw gemeenschappelijke regeling voert de grondexploitatie voor Bedrijvenschap Hoefweg uit. De waardering (verliesneming dan wel de tussentijdse winstneming) is afhankelijk van de prognoses voor de komende jaren. Dat brengt inherente risico's met zich mee, die niet bijzonder zijn voor een grondexploitatie. Dit risico komt ook tot uitdrukking in de paragraaf weerstandsvermogen, die is gebaseerd op een Monte Carlo risicosimulatie. In 95% van de gevallen (20.000 simulaties) is het risico voor de ontwikkeling van Bedrijvenschap Hoefweg € 2,0 miljoen. Wij verwijzen in dat kader onder andere naar het jaarverslag, onderdeel "Ontwikkelingsprogramma nabij OV- knooppunt Bleizo", waarin is vermeld dat een stedenbouwkundige verkenning is gedaan naar een ontwikkelingsprogramma met onder andere woningbouw. In 2020 wordt hierover besluitvorming verwacht. Daarnaast blijkt dat de uitgifteprijs hoogwaardig en de opbrengstenindex na 2021 e.v. de variabelen betreft met de meeste invloed heeft op de risicoanalyse. Uit de gerealiseerde verkopen blijkt niet dat er sprake is van een te hoge uitgifteprijs, de uitgifteprijs is in lijn met voorgaand jaar. De indexering van de kosten en opbrengsten zijn afgestemd met de 2 deelnemende gemeenten.

Daarnaast is in de grondexploitatie een bijdrage opgenomen van C.V. Prisma Bleiswijk voor een bedrag van € 3,6 miljoen. Deze bijdrage is afhankelijk van de financiële performance van Prisma en van de risico's in de exploitatie van Prisma. Dit is een inherent risico, dat de uitkomsten van de ontwikkeling van Hoefweg kan beïnvloeden. Overigens hebben wij vastgesteld dat deze bijdrage op basis van de beste schatting is opgenomen in de grondexploitatie.

Proces opstellen en controleren van de jaarstukken

Bij de start van de controle waren de jaarstukken grotendeels gereed en waren de werkafspraken voor uw medewerkers grotendeels gereed en aan ons verstrekt. Bij onze controle hebben wij de volledige medewerking gekregen en hebben wij op een constructieve manier met uw organisatie samengewerkt. Op detailniveau zien wij onderwerpen waar verbetering mogelijk is. Wij adviseren u bijvoorbeeld een aantal onderbouwende stukken direct bij ons aan te leveren. U beschikte veelal om de door ons tijdens de controle gevraagde informatie, maar deze zijn geen onderdeel van het opsteldossier.

Begrotingsrechtmatigheid is adequaat toegelicht in de jaarrekening

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moet door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen

bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota van de Commissie BBV. Een belangrijk uitgangspunt is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opneinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant.

In die gevallen dat het algemeen bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden afgegeven. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat het algemeen bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig en tellen mee in het oordeel van de accountant. Dit is bij de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg overigens niet aan de orde.

Begrotingsafwijkingen werken niet door in de controleverklaring

In totaal heeft uw gemeenschappelijke regeling € 2,2 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover € 1,4 miljoen aan werkelijke lasten in 2019. Dit is in totaal een onderschrijding van € 0,8 miljoen (-36%). Aan baten had uw gemeenschappelijke regeling een bedrag van € 16,4 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 24,8 miljoen aan werkelijke baten in 2019. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 8,4 miljoen (51%). Het mutatie onderhanden werk van de gemeenschappelijke regeling betreft € 14,3 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover € 20,3 miljoen aan werkelijke lasten. Het mutatie onderhanden werk betreft een sluitpost in de staat van baten en lasten. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten komt daarmee op € 3,1 miljoen voordelig.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen op het niveau waarop het algemeen bestuur de begroting autoriseert. In uw geval is dat op programmaniveau, waarbij sprake is van 1 programma (grondexploitatie Bedrijvenschap Hoefweg). Over het jaar 2019 is op dit programma sprake van een overschrijding van de geraamde lasten op de sluitpost mutatie onderhanden werk. Dit is het gevolg van hogere baten die gerealiseerd zijn. Uit een analyse in het jaarverslag blijkt dat geen sprake is van een doorwerkend effect op ons accountantsoordeel.

Naast overschrijdingen van lasten, zijn ook op onderdelen meer baten gerealiseerd dan begroot. Over de baten rapporteren wij in deze paragraaf niet, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van het criterium begrotings-rechtmatigheid zoals de richtlijnen voorschrijven.

Geen sprake van te betalen vennootschapsbelasting

Uitgangspunt in uw jaarrekening is dat sprake is van activiteiten die onder de vennootschapsbelastingplicht vallen. Op basis van de laatste berekeningen van de belastingadviseur voor het fiscale resultaat op de grondexploitatie Bedrijfschap Hoefweg, gaat het dagelijks bestuur er vooralsnog van uit dat geen sprake is van af te dragen vennootschapsbelasting. Het geschat compensabel verlies voor de vennootschapsbelasting bedraagt per ultimo 2019 afgerond € 2,8 miljoen.

De gemeenschappelijke regeling is in overleg met belastingadviseur en de belastingdienst. Dit gaat onder andere over het te hanteren percentage over de toekomstige baten en lasten in een grondexploitatie. Dit percentage, discontovoet, is onderwerp van discussie, omdat uw bedrijf zich uitsluitend bezig houdt met grondexploitaties. Dit in tegenstelling tot gemeenten die meerdere ondernemingsactiviteiten hebben. De verwachting is dat in 2020 een overeenstemming wordt bereikt. Hier is in de risicoanalyse rekening mee gehouden.

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 194.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2019 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interne beheersing

Bij onze controle hebben wij kennisgenomen van de interne beheersing van uw gemeenschappelijk regeling. De kernboodschappen 2019 die de interne beheersing raken zijn:

- Actualiseer de relevante processen (inkopen, betalingen en opstellen grondexploitaties) regelmatig.

Risicomanagement en het onderkennen van frauderisico's, het beheersen hiervan

In uw bedrijfsvoering is risicomanagement een belangrijk thema. Ook uw gemeenschappelijke regeling wordt dagelijks geconfronteerd met interne en externe ontwikkelingen met kansen en bedreigingen. Daarbij is van cruciaal belang dat risico's met een grote kans en impact worden beheerst. De kaders voor risicomanagement en het beleid hieromtrent zijn i binnen uw organisatie geformaliseerd. De risico's zijn geïnventariseerd en er wordt verantwoording afgelegd in het jaarverslag (zie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). Onderdeel van uw risicomanagement is het identificeren van frauderisico's.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur ziet erop toe dat het dagelijks bestuur adequate preventieve en repressieve beheersmaatregelen heeft ingesteld om het risico op fraude zoveel mogelijk te beperken.

Als uw accountant hebben wij de verantwoordelijkheid om het risico te beoordelen dat de jaarrekening als gevolg van fraude, onjuistheden of verduistering van activa, afwijkingen van materieel belang zou kunnen bevatten. Derhalve hebben wij als onderdeel van onze controle het dagelijks bestuur gevraagd het risico in te schatten dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude. Als onderdeel van onze controle hebben wij het bestuur ook verzocht inzicht te geven in de manier waarop het toezicht uitoefent op de door het dagelijks bestuur gevolgde frauderisicoanalyse en de manier waarop het dagelijks bestuur frauderisico's beheerst, inclusief eventuele risico's die samenhangen met corporate compliance, waaronder corruptievraagstukken. Tevens hebben wij verzocht om inzicht te geven hoe het algemeen bestuur grip houdt op het risico van directiefraude en/of andere onregelmatigheden op directieniveau.

Tijdens deze gesprekken heeft het dagelijks bestuur aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, alsook het belang van corporate compliance, en voorbeelden gegeven van de manier waarop het toezicht op de directie rond deze onderwerpen invult. Op 21 januari 2020 is een frauderisicoanalyse opgesteld, maar deze is nog niet afgestemd met het algemeen bestuur. Wij adviseren u gezien de diverse verantwoordelijkheden de frauderisicoanalyse met het algemeen bestuur te bespreken.

Van de accountant wordt verder een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben hiertoe een eigen inschatting gemaakt van de frauderisico's, om daarmee ons een beeld te vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen. Wij gaan vervolgens na of deze maatregelen effectief zijn. Wanneer sprake is van een aanwijzing voor

fraude, zullen wij dit communiceren met, afhankelijk van de aard (en omvang) van de fraude, de direct leidinggevende, het dagelijks bestuur en in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het algemeen bestuur.

Om te garanderen dat een risicoanalyse geen eenmalige exercitie wordt, is het belangrijk om deze cyclisch in te bedden in de organisatie. Het doel moet ook zijn om het risicobewustzijn van de directie op het operationele niveau te vergroten. Daarom is het aan te raden om risico's en beheersmaatregelen een grotere plek te geven bij de gesprekken die vanuit het dagelijks bestuur worden gevoerd met de directie. Om het gesprek over risico's actueel te houden, is het advies om de risicoanalyse periodiek te herhalen, bijvoorbeeld jaarlijks.

Wij adviseren u verder de volgende stappen te ondernemen om het risicomanagement verder te (blijven) ontwikkelen en te verbeteren, met name om inzicht te verkrijgen in de gelopen risico's. Laat onderkende frauderisico's integraal onderdeel uitmaken van uw risicomanagement en actualiseer de opgestelde (fraude)risicoanalyse regelmatig (minimaal één keer per jaar) en deel de uitkomsten met het bestuur. Stel daarbij periodiek vast of de door u getroffen beheersmaatregelen (om de risico's te beheersen) nog werken. Het periodiek uitvoeren van interne controles op basis van een intern controleplan dat opgezet is vanuit de gesignaleerde (fraude)risico's, kan u hierbij ondersteunen.

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het dagelijks bestuur

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het dagelijks bestuur en de medewerkers van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het dagelijks bestuur ontvangen

Wij hebben van het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan de directie van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met de directie van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van de directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij de directie of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door de directie te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van

fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2019 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19

Het Coronavirus heeft ook invloed op Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg. In de toelichting op pagina 26 in de jaarrekening heeft het dagelijks bestuur de huidige impact en haar plannen om met deze gebeurtenissen of omstandigheden om te gaan toegelicht. Ook geven zij aan dat het op dit moment voor hen niet goed mogelijk is om in te schatten wat de invloed van het Corona-virus is op de financiële prestaties van Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg. Wij hebben een paragraaf ter benadrukking opgenomen in onze controleverklaring. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Bevestiging onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Publieke Sector Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Publieke Sector Accountants.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.

- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Publieke Sector Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Wij zullen dan ook overwegen het algemeen bestuur of de auditcommissie te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Wij merken op dat er in het kader van onze controleopdracht geen sprake is geweest van een dergelijke bedreiging.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Publieke Sector Accountants, haar partners en haar medewerkers en de Gemeenschappelijke regeling Bedrijfschap Hoefweg, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Publieke Sector Accountants, een bestuurder of interne toezichthouder van Publieke Sector Accountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de Gemeenschappelijke regeling Bedrijfschap Hoefweg of een bij de Gemeenschappelijke regeling Bedrijfschap Hoefweg betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

Aanvullende dienstverlening

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

Onderzoek naar de totstandkoming van de grondexploitatie.

Conclusie onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg in 2019 voldoende is gewaarborgd.

Controleverschillen

Overzicht van de controleverschillen:

Aard van de fouten en onzekerheden (x € 1.000)	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Fouten		
Geen resterende (materiële) getrouwheidsfouten en onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	n.v.t.	n.v.t.
<i>Rechtmatigheidsfout vanuit externe regels:</i>		
Geen resterende (materiële) rechtmatigheidsfouten en onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.
Totaal rechtmatigheidsfouten	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bestuur bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn.

Daarnaast is in de jaarrekening een aantal correcties doorgevoerd naar aanleiding van onze controle. Uw organisatie beschikt over een overzicht van deze correcties.

Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Onderwerp:

Begrotingswijziging 2020 # 1 en begroting 2021

Bijlagen:

- a) Begrotingswijziging 2020 # 1
- b) Concept begroting 2021
- c) Brief gemeente Zoetermeer inzake zienswijze en gevoelens (opgenomen bij agendapunt 3b)
- d) Brief gemeente Lansingerland inzake zienswijze en gevoelens (opgenomen bij agendapunt 3c)

Toelichting:

Bijgaand treft u de begrotingswijziging 2020 # 1 en de begroting 2021 aan. De raad van de gemeente Zoetermeer en de raad van de gemeente Lansingerland hebben ten aanzien van de begrotingswijziging 2020 # 1 en de concept begroting 2021 een zienswijze toegestuurd, die inhouden dat de raden kunnen instemmen met de begrotingswijziging 2020 # 1 en de concept begroting 2021.

Ten opzichte van de concept stukken die begin april 2020 naar de gemeenteraden van Lansingerland en Zoetermeer zijn verstuurd is er één aanpassing doorgevoerd in verband met een aanpassing in de FEX van Prisma. De aanpassing, dat heeft geresulteerd in een hogere verwachte surplus in de grondexploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg, is verwerkt in de actuele grondexploitatie en daarmee in de herziene begroting 2020. De aanpassing heeft tevens effect gehad op de winstneming bij de Jaarstukken 2019.

Financiële consequenties:

n.v.t.

Risico's:

n.v.t.

Verdere procedures:

Voor 01 augustus 2020 wordt de vastgestelde begrotingswijziging 2020 # 1 en de begroting 2021 naar de toezichthouder, de provincie Zuid Holland, verzonden. Tevens worden de raden geïnformeerd over dit besluit van het Algemeen Bestuur en het toezenden van de stukken aan de toezichthouder.

Gevraagde beslissing:

1. De begrotingswijziging 2020 # 1 en de begroting 2021 vast te stellen;
2. De raden van Lansingerland en Zoetermeer te informeren over het vaststellen van de begrotingswijziging 2020 # 1 en de begroting 2021;
3. De toezichthouder, de provincie Zuid Holland dit besluit en de vastgestelde begrotingswijziging 2020 # 1 en de begroting 2021 toe te zenden.

BEDRIJVENSCHAP HOEFWEG

BEGROTINGSWIJZIGING 1-2020

Versie AB 02 juli 2020

Toelichting:

De in 2019 vastgestelde Begroting 2020 is gebaseerd op de grondexploitatie per 1-1-2019. Per 1-1-2020 is de grondexploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg geactualiseerd. Op basis van de geactualiseerde grondexploitatie dient de begroting 2020 aangepast te worden.

De wijziging van de begroting 2020 bestaat uit:

Bedragen x € 1.000

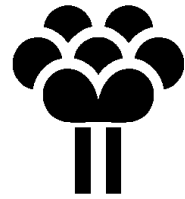
	Begroting 2020	Begrotings- wijziging 1-2020	Begroting na wijziging 2020
Lasten			
Verwerving	0	544	544
Bouwrijp maken	21	352	373
Woonrijp maken	125	62	187
Plankosten	406	-38	368
Rente kosten	41	7	48
Overige lasten	40	-10	30
Mutatie onderhanden werk	7.915	-4.044	3.871
Totaal lasten	8.548	-3.127	5.421
Baten			
Bedrijven	4.520	-2.477	2.043
Overige gronduitgifte	399	177	576
Overige opbrengsten	3.629	91	3.720
Totaal baten	8.548	-2.208	6.340
Resultaat	0	919	919

De voornaamste afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde primitieve begroting 2020 betreft:

- Verwervingen: voor de verkoop van de entreekavel dienen kleine stroken grond te worden gekocht om een complete kavel te formeren. De aankoop van deze stroken is gepland in 2020, waar dit aanvankelijk in 2019 zou plaats vinden. De post verwervingen stijgt daardoor, maar is een verschuiving in de tijd. Zie ook overige gronduitgifte.
- Bouwrijp maken: kosten bouwrijp maken zijn in de tijd naar voren geschoven vanwege versnelde uitgifte van bedrijfskavels.
- Woonrijp maken: kosten woonrijp maken zijn eveneens naar voren geschoven vanwege versnelde uitgifte van bedrijfskavels.
- Opbrengsten uit bedrijven zijn voor 2020 verlaagd in verband de temporisering van de ontwikkeling van dit deel van Bedrijvenschap Hoefweg, dat deel uitmaakt van het gebied Bleizo-west, waarvoor de deelnemende gemeenten een studie uitvoeren naar de beoogde programmering. De uitgiften die wel in 2020 zijn te verwachten, zijn wel meegenomen.
- Overige gronduitgifte: de verkoop van de entreekavel is verwacht in 2020, waar dit eerder in 2019 werd verwacht. De post Overige gronduitgifte stijgt daardoor, maar is een verschuiving in de tijd. Aanvullend is de verkoop van een locatie met kenmerk bijzondere doeleinden doorgeschoven van 2020 na 2021;
- De overige opbrengsten stijgen gering in verband met de verwachte surplus uitkering vanuit Prisma.

BEDRIJVENSCHAP
HOEFWEG

PROGRAMMA BEGROTING 2021

Versie AB 02 juli 2020

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING.....	3
2.	SAMENWERKING PUBLIEK-PRIVAAT.....	4
3.	BELEIDSBEGROTING.....	5
3.1.	PROGRAMMAPLAN.....	5
3.2.	DE PARAGRAFEN.....	7
3.2.1.	INLEIDING.....	7
3.2.2.	PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN.....	7
3.2.3.	PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN.....	7
3.2.4.	PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	8
3.2.5.	FINANCIERINGSPARAGRAAF.....	8
3.2.6.	BEDRIJFSVOERINGPARAGRAAF.....	10
3.2.7.	PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN.....	11
3.2.8.	PARAGRAAF GRONDBELEID.....	11
4.	FINANCIËLE BEGROTING.....	14
4.1.	OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN.....	14
4.2.	TOELICHTING OVERZICHT BATEN EN LASTEN.....	14
4.3.	MEERJARENRAMING.....	16
4.4.	INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSSTAAT.....	16
4.5.	OVERHEAD.....	16
4.6.	BALANSBEGROTING.....	17
	BIJLAGE 1: EMU SALDO.....	18
	BIJLAGE 2: OVERZICHT TAAKVELDEN.....	19

1. Inleiding

Hierbij treft u de begroting van Bedrijvenschap Hoefweg aan voor het jaar 2021 inclusief de meerjarenramingen (2022-2024). Het Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) heeft als uitgangspunt gediend voor het opstellen van de begroting.

De juridische structuur van Bedrijvenschap Hoefweg vloeit voort uit de op 20 november 1996 door de gemeenten Bleiswijk (nu Lansingerland) en Zoetermeer vastgestelde Gemeenschappelijke Regeling (GR) Bedrijvenschap Hoefweg en uit de vier wijzigingen op betreffende gemeenschappelijke regeling.

De juridische structuur van Bedrijvenschap Hoefweg omvat de volgende organen:

- **Algemeen Bestuur (AB)**

Het AB bestaat uit acht leden, als volgt aan te wijzen. De raad van elke deelnemende gemeente wijst uit het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente twee leden aan, tevens wijst de raad voor elke deelnemende gemeente uit zijn leden eveneens twee leden aan.

- **Dagelijks Bestuur (DB)**

Het DB kent een samenstelling van vier leden, te weten de leden van het Algemeen Bestuur die zijn aangewezen uit de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

- **Voorzitter**

De voorzitter is gekozen door en uit het AB, uit hen die tevens zijn aangewezen als lid van het DB. De plaatsvervangende voorzitter wordt door en uit het AB gekozen, uit hen die tevens zijn aangewezen als lid van het DB en niet zijn aangewezen als voorzitter. De voorzitter vertegenwoordigt Bedrijvenschap Hoefweg in en buiten rechte.

- **Secretaris**

De secretaris van het AB en van het DB, die geen lid van het AB kan zijn, wordt door het AB benoemd, geschorst en ontslagen. Door de secretaris worden alle stukken die van het AB en van het DB uitgaan, mede ondertekend conform art. 23 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling.

- **Directeur**

De directeur wordt door het AB benoemd, geschorst en ontslagen. Onder verantwoordelijkheid van de directeur is een administrateur en een controller belast met het zorg dragen voor de administratie, het beheer van de vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening.

2. Samenwerking publiek-privaat

Ter realisering van de doelstelling van Bedrijvenschap Hoefweg is tussen Bedrijvenschap Hoefweg, de toenmalige gemeente Bleiswijk (nu: Lansingerland) en de private partijen, MRPD (voorheen: ASR Vastgoed Ontwikkeling) en Maasstede Bleiswijk BV, op 7 februari 2006 een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Het belangrijkste gevolg van die samenwerkingsovereenkomst is, dat de private partijen ASR en Maasstede en de publiekrechtelijke partij Bedrijvenschap Hoefweg zich daarmee op privaatrechtelijke basis hebben verplicht tot financiële bijdragen aan de totstandkoming van Prisma Bedrijvenpark, waar dat met publiekrechtelijke middelen niet kon worden bereikt. Mede ten gevolge van deze samenwerking prognosticeert Bedrijvenschap Hoefweg over de gehele realisatietermijn van het Prisma Bedrijvenpark een tenminste sluitend exploitatieresultaat.

De Samenwerkingsovereenkomst Prisma loopt tot 2021. In 2021 wordt de samenwerking tussen Bedrijvenschap Hoefweg en de private partijen MRPD en Maasstede Bleiswijk BV beëindigd, de vennootschappen CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV worden in 2021 geliquideerd en er vindt verevening plaats.

3. Beleidsbegroting

3.1. Programmaplan

Doelstelling/effect van beleid

Bedrijvenschap Hoefweg heeft als doel het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, alsmede uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, alsmede voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.

Beleidskaders

Het kader voor het beleid van Bedrijvenschap Hoefweg wordt gevormd door de tekst van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg, het vastgestelde planologisch-juridische kader voor het gebied en de privaatrechtelijke bepalingen op basis van de samenwerkingsovereenkomst met de private partijen.

De ontwikkeling van Prisma Bedrijvenpark vindt voorsnog plaats conform de bovengenoemde beleidskaders. De gemeenten Lansingerland en Zoetermeer doorlopen een proces van studie en beleidsvorming met betrekking tot de programmering van het westelijke deel van het gebied van Bedrijvenschap Hoefweg en GR Bleizo. Indien dit proces en besluitvorming door de raden van beide gemeenten daartoe aanleiding geeft zal de ontwikkeling van dit gebied hierop worden afgestemd, voorsnog wordt de eerder bepaalde ontwikkeling van Bedrijvenpark Prisma gecontinueerd in 2021.

Bedrijvenschap Hoefweg is een zelfstandige publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid, die zelfstandig binnen de kaders van de gemeenschappelijke regeling rechtshandelingen kan verrichten, zoals het aantrekken/inhuren van personeel en het hebben van een eigen vermogen en grondposities. Publiekrechtelijke rechtsvormen zijn onderworpen aan de regels van het publiekrecht, waarin waarborgen zijn opgenomen voor het gebruik van bevoegdheden, besluitvorming, repressief toezicht, beïnvloedingsmogelijkheden, democratische controle en openbaarheid. Het AB en het DB verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een raad worden gevraagd.

Het planologisch-juridisch kader voor het Prisma Bedrijvenpark wordt gevormd door het Bestemmingsplan Hoefweg-Noord, dat op 18 juli 2013 door de raad van de gemeente Lansingerland is vastgesteld.

In 2006 is een samenwerkingsovereenkomst (SOK) aangegaan met de private partijen Fortis (daarna ASR en nu MRPD) en Maasstede Bleiswijk BV. Onderdeel van de daarbij gemaakte afspraken is dat er een joint venture is opgericht (de CV Prisma Bleiswijk, met als enig behorend vennoot Prisma Bleiswijk Beheer BV), die de voorzieningen voor openbaar nut aanlegt voor gezamenlijke rekening. De kosten van deze voorzieningen worden omgeslagen naar rato van de hoeveelheid netto uitgeefbaar plangebied per partij.

Programmaplan

De programmabegroting 2021 betreft de jaarschijf voor 2021 van de grondexploitatie per 01-01-2020.

(bedragen x € 1.000)

	Rekening 2019	Plan 2020*	Plan 2021
Lasten	21.636	5.421	2.450
Baten	24.763	6.340	2.832
(Gerealiseerd) resultaat	3.127	919	382

Ad* begroting na wijziging

Binnen de begroting staat voor het jaar 2021 de uitgifte van gronden ten behoeve de vestiging van bedrijven centraal. De inzet van personele capaciteit is dan ook vooral gericht op het uitvoeren van de hierop gerichte activiteiten, de acquisitie en promotie en het begeleiden van het vestigingsproces. Tevens voert Bedrijvenschap Hoefweg activiteiten uit die verband houden met haar deelneming in CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV.

Beleidsindicatoren

Vanuit de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is het verplicht om in de begroting en jaarrekening over de volgende beleidsindicatoren te rapporteren, voor Bedrijvenschap Hoefweg zijn de beleidsindicatoren als volgt:

Nr.	Indicator	Eenheid	BS Hoefweg*			Beschrijving
			R2019	B2020***	B2021	
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	0,00	0,00	0,00	De toegestane formatie in fte van het apparaat op peildatum januari; BS Hoefweg heeft geen medewerkers in dienst
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	0,00	0,00	0,00	De werkelijke bezetting in fte van het apparaat op peildatum januari; BS Hoefweg heeft geen medewerkers in dienst
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2,67	1,97	1,28	De personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie
4	Externe inhuur**	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2,3%	3,5%	3,5%	De inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur specialisten met specialistische kennis die ontbreekt in de organisatie
5	Overhead	% van totale lasten	0,4%	1,1%	1,9%	De kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces

AD*) Bron is "eigen rekening" en "eigen begroting"

AD**) voor inhuur specialisten is de vaste bezetting niet meegerekend. De vaste bezetting bestaat uit extern ingehuurde medewerkers.

AD***) de beleidsindicatoren voor de begroting 2020 na wijziging zijn op basis van de grondexploitatie 2020 opnieuw berekend

3.2. De Paragrafen

3.2.1. Inleiding

Het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten (kortweg: BBV) dat de vorm en inhoud van de begroting en jaarverslag voorschrijft, stelt een aantal paragrafen verplicht in zowel de begroting als het jaarverslag. In het hiernavolgende worden de paragrafen benoemd en uitgewerkt, dan wel wordt gemotiveerd aangegeven waarom het bestuur de paragrafen niet van toepassing acht.

3.2.2. Paragraaf lokale heffingen

Bedrijvenschap Hoefweg geniet geen inkomsten uit lokale heffingen aangezien het opleggen van lokale heffingen niet tot de taken van de gemeenschappelijke regeling behoort. Deze paragraaf is daarom niet van toepassing.

3.2.3. Paragraaf Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan de mate waarin Bedrijvenschap Hoefweg in staat is om financiële tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden.

Aan de grondexploitatie zijn diverse risico's verbonden. In de paragraaf Grondbeleid wordt hierop nader ingegaan. In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat de risicoverdeling geschiedt op basis van 50% - 50% per deelnemende gemeente.

Risico's exploitatiegronden

Aan de ramingen van grondexploitaties kleefdt altijd een inherent risico. Het verwachte resultaat is gebaseerd op de huidige inzichten met betrekking tot de looptijd van de grondexploitaties, het renteverloop en de ontwikkelingen op de markt voor bedrijventerreinen. Verandering van inzichten omtrent de uitvoerbaarheid leiden veelal tot wijzigingen in het financiële beeld van grondexploitaties. Op basis van de uitgevoerde Monte Carlo-simulatie is bepaald dat de opbrengstindex en de financieringsrente het meeste invloed hebben op het resultaat van de grondexploitatie. Andere risico's die invloed hebben zijn de kostenindex en uitgiftetempo. De Monte Carlo-simulatie van de huidige grondexploitatie resulteert in een bandbreedte van € 11,0 mln. (NCW) tot € 12,9 mln. (NCW) bij een zekerheidspercentage van 95%. Dit houdt in dat er volgens de uitkomsten van de simulatie 95% kans is dat het resultaat van de grondexploitatie tussen de € 11,0 mln. en € 12,9 mln. netto contant zal liggen. De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's wordt gevonden in de positieve contante waarde van de grondexploitatie. Beide gemeenten hoeven dus geen weerstandscapaciteit te reserveren voor de Bedrijvenschap Hoefweg. De risico waarde bedraagt dus € 1,9 mln. Uit de uitgevoerde gevoeligheidsanalyse blijkt dat de uitgifteprijs en de opbrengstindex de meeste invloed op de bandbreedte van de uitkomst van de risicoanalyse hebben. De weerstandscapaciteit is € 13,0 mln. (NCW grondexploitatie) en daarmee ruim voldoende.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen	=	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	13,0	6,84
		Benodigde weerstandscapaciteit		1,9	

Kengetallen

Vanuit het BBV is het verplicht om over de volgende kengetallen te rapporteren. Aangezien de Bedrijvenschap Hoefweg een projectorganisatie is met één activiteit, zijnde het ontwikkelen van grond, en volledig gefinancierd is uit vreemd vermogen geven de kengetallen een vertekend beeld.

	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	Norm	Toelichting
1. Netto schuldquote: relateert de schuldpositie van de gemeente aan de inkomstenstroom	57%	148%	244%	149%	-23%	-122%	100%-130%	De jaarlijkse inkomsten van BS Hoefweg kunnen gezien de aard van de activiteiten, enorm afwijken.
1a. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	57%	148%	244%	149%	-23%	-122%	100%-130%	
2. De solvabiliteitsratio: indicator om inzicht te krijgen in de mate waarin de onderneming in staat is aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen.	19%	52%	61%	72%	84%	81%	25%<>40%	BS Hoefweg is volledig vreemd vermogen gefinancierd, Eigen vermogen bestaat uit de verplichte administratieve winstneming.
3. Kengetal Grondexploitatie: in - en nog niet in exploitatie gronden / Totale baten voor bestemming	95%	311%	621%	532%	181%	89%	>0	Gezien de aard van de activiteiten van de BS Hoefweg kunnen de jaarlijkse inkomsten (baten voor bestemming) enorm afwijken.
4. Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%	0%	>0	Bij de BS Hoefweg is er geen sprake van structurele baten en lasten
5. Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	BS Hoefweg heeft geen belastinginkomsten

Beoordeling kengetallen op onderlinge verhouding en in relatie tot de financiële positie

Bij Bedrijvenschap Hoefweg is uitsluitend sprake van externe financiering. Bedrijvenschap Hoefweg bouwt, met uitzondering van de verplichte winstneming, geen weerstandsvermogen op. Ratio weerstandsvermogen is uitstekend.

3.2.4. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Het merendeel van de gronden die in 2006 eigendom waren van Bedrijvenschap Hoefweg, zijn in 2006 in eigendom overgedragen aan CV Prisma Bleiswijk. Enkele percelen zijn vooralsnog in eigendom gehouden van Bedrijvenschap Hoefweg, aangezien nog in gebruik zijnde opstallen aanwezig waren. Deze percelen zullen te zijner tijd worden herontwikkeld in de bestemming bijzondere doeleinden en aan derden worden verkocht. Op de balans van Bedrijvenschap Hoefweg komen geen kapitaalgoederen voor, aangezien de gronden in ontwikkeling (voor zover niet in eigendom overgedragen c.q. over te dragen aan de CV) als onderhanden werk opgenomen worden onder de voorraden en niet duurzaam ten dienste staan van de bedrijfsuitoefening van Bedrijvenschap Hoefweg.

3.2.5. Financieringsparagraaf

Als gevolg van het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling (art. 24) trekt Bedrijvenschap Hoefweg de benodigde financiële middelen aan bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Daarnaast is het merendeel van de gronden van Bedrijvenschap Hoefweg als gevolg van de SOK overgedragen aan de CV Prisma Bleiswijk, die zelfstandig in haar financiering voorziet. In het Treasurystatuut Bedrijvenschap Hoefweg (2019) is opgenomen, dat Bedrijvenschap Hoefweg de lasten op de aan te trekken gelden zo laag mogelijk houdt, waarbij de risico's zo goed mogelijk beheerst worden en beperkt blijven binnen de door het AB gestelde kaders.

Begin maart 2020 is de financieringsstructuur als volgt:

Bedragen x € 1.000

Lening nummer	Hoofdsom	Rente-percentage	Start-datum	Looptijd	Eind-datum
40.110006	4.000	0,79%	22-7-2015	5 jaar	22-7-2020
40.110007	4.500	0,95%	22-7-2015	6 jaar	22-7-2021
40.109673	250	0,80%	13-3-2015	5 jaar	13-3-2020
40.110896	1.500	0,42%	7-12-2016	5 jaar	7-12-2021
40111194	14.800	0,00%	30-5-2017	3 jaar	1-6-2020
40111195	10.000	0,35%	30-5-2017	5 jaar	1-6-2022
Totaal	35.050				

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) zijn richtlijnen neergelegd ter beheersing van de renterisico's. Zo zijn er spelregels opgenomen voor de mate waarin gemeenschappelijke regelingen kort gefinancierd mogen zijn (kasgeldlimiet) en lang gefinancierd mogen zijn (renterisiconorm). In onderstaande overzichten treft u de toetsingen aan van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm over het begrotingsjaar 2021 (en verdere jaren).

Kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet wordt berekend op 8,2% van het begrotingstotaal zodat het voor 2021 € 201.000 (=8,2% van € 2,453 mln.) bedraagt. In 2021 wordt geen overschrijding van de kasgeldlimiet verwacht. In de balansbegroting wordt de vlottende schuld positie ingeschat.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de norm aan met betrekking tot de renterisico's over de vaste schulden. Deze norm bepaalt het maximale deel van de vaste schuld dat in aanmerking mag komen voor aflossing (*al dan niet met herfinanciering*) en/of renteherziening. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk doorwerken in de te betalen rentelasten over de vaste schuld. Voor decentrale overheden is deze norm vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal van het betreffende jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen). Gelet op de omvang van het begrotingstotaal 2021 van Bedrijvenschap Hoefweg bedraagt de renterisiconorm in 2021 € 2,5 miljoen. Dat betekent dat in 2021 maximaal € 2,5 miljoen in aanmerking zou mogen komen voor aflossing (*al dan niet met herfinanciering*) en/of renteherziening. Gezien het specifieke verloop van uitgaven, inkomsten en financieringsbehoefte bij de gebiedsontwikkeling van Bedrijvenschap Hoefweg, alsmede de dynamiek die zich hierin voordoet, maakt het praktisch onuitvoerbaar om aan de renterisiconorm te voldoen zonder maatregelen die onlogisch zijn en ook op gespannen voet staan met het BBV en die bovendien financieel nadelig zijn voor het resultaat van de grondexploitaties. Bedrijvenschap Hoefweg heeft ontheffing gekregen van de provincie Zuid Holland voor het voldoen aan de renterisiconorm voor de begrotingsjaren 2019 tot en met 2022.

Renteresultaat taakveld treasury

Bedragen x € 1.000

Renteschema	2021
Externe rentelasten kort- en langlopende geldleningen	32
Externe rentebaten kort- en langlopende geldleningen	0
Saldo rentelasten en rentebaten	
Rente aan grondexploitaties	32
Rente projectfinanciering	0
Rente baten projectfinanciering	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	0
Aan taakvelden toegerekende rente	0
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury	0

3.2.6. Bedrijfsvoeringparagraaf

Bedrijfsvoering bestaat traditioneel uit de onderdelen personeel & organisatie, financiën en informatisering & automatisering. Bedrijvenschap Hoefweg heeft zelf geen personeel in dienst. Tot medio 2019 maakte Bedrijvenschap Hoefweg (tegen betaling) gebruik van huisvesting, telecom en automatisering van de gemeente Zoetermeer. In 2019 is het projectbureau en inventaris overgegaan naar GR Bleizo. Sindsdien maakt Bedrijvenschap Hoefweg (tegen betaling) gebruik van voorzieningen en het projectbureau van GR Bleizo.

De leden van het AB en het DB waaronder ook de Voorzitter, samengesteld uit de Colleges van B&W en de raden van de beide deelnemende gemeenten, ontvangen van Bedrijvenschap Hoefweg geen vergoeding (onbezoldigd).

Het AB heeft een directeur en een secretaris aangesteld. Voor de exploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg worden de volgende kosten gemaakt:

- Huisvesting;
- Informatisering & automatisering;
- Communicatie en marketing;
- Kosten participatie samenwerking A12 corridor.

Om de directie te ondersteunen en om input te leveren aan de externe adviseurs worden in 2021 de volgende diensten van de gemeenten ingehuurd:

- Stedenbouwkundige, milieukundige en verkeerskundige ondersteuning, die incidentele vragen beantwoorden rond de vestiging van bedrijven.
- RO medewerkers die onder andere de relevante publiekrechtelijke kaders volgen en vragen rond (omgevings)vergunningen en MER-procedures afhandelen.
- Civieltechnische adviseurs die de voorbereiding en begeleiding van de uitvoering van diverse werken doen.

Voor de kosten is uitgegaan van wat gebruikelijk is inzake de uitleen van personeel in beide gemeenten. De diensten planeconomie, communicatie, contractvorming, marketing en acquisitie en fiscaal advies die jaarlijks diverse producties leveren, worden extern ingehuurd om voor Bedrijvenschap Hoefweg te werken. Beide gemeenten hebben onvoldoende capaciteit om dit aan Bedrijvenschap Hoefweg te kunnen leveren.

De organisatie is bezig met de voorbereiding op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf 2021.

3.2.7. Paragraaf Verbonden Partijen

Zoals eerder gemeld, is Bedrijvenschap Hoefweg op 7 februari 2006 een samenwerking aangegaan met private partijen, van waaruit een commanditaire vennootschap Prisma Bleiswijk (CV) is aangegaan met een beherend vennootschap Prisma Bleiswijk Beheer (BV). Bedrijvenschap Hoefweg neemt voor 30% deel in de CV en voor 31% in de BV. Bedrijvenschap Hoefweg draagt voor gelijke percentages het financiële risico ten aanzien van de winst- en verliesrekening van de CV/BV Prisma Bleiswijk.

Prisma Beheer B.V.	
Programma	N.v.t.
Taakveld	0.1 Bestuur
Deelnemers	Bedrijvenschap Hoefweg, Maasstede en MRP
Vestigingsplaats	Bleiswijk
Website	http://www.prismabedrijvenpark.nl/
<i>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente.</i>	
De samenwerking houdt kort samengevat in: verrekening van de kosten van de (gerealiseerde en nog te realiseren) infrastructurele voorzieningen, en planontwikkeling, zulks naar rato van het netto uitgeefbare grondbezit.	
<i>Bestuurlijk</i>	
De Bedrijvenschap Hoefweg bezit 31% van de aandelen.	
<i>Financieel belang</i>	
De boekwaarde van onze aandelen bedraagt € 13.000,-.	
<i>Kengetallen</i>	
Financiële kengetallen (CONCEPT cijfers)	
Bijdrage begroting 2020	0
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2019	0
Eigen vermogen per 1-1-2019	28.498
Eigen vermogen per 31-12-2019	28.498
Vreemd vermogen per 1-1-2019	2.471.304
Vreemd vermogen per 31-12-2019	3.291.857
Solvabiliteit per 1-1-2019 (=Eigen vermogen /Totaal vermogen)	0,86%
Solvabiliteit per 31-12-2019 (=Eigen vermogen /Totaal vermogen)	1,14%
Toelichting mutatie solvabiliteit 2019:	Solvabiliteit is conform voorgaand jaar

3.2.8. Paragraaf Grondbeleid

Het beleid van Bedrijvenschap Hoefweg heeft tot doel het realiseren van vestigingsmogelijkheden voor geïnteresseerde bedrijven door middel van het aanbieden van bouwrijpe grond. Aan het produceren van en afzetten van bouwrijpe grond zijn echter aanzienlijke financiële en beleidsmatige risico's verbonden. In deze paragraaf wordt een schets gegeven van een aantal ontwikkelingen voor bedrijfsterreinen voor het komende jaar.

Perspectief voor bedrijfsterreinen algemeen:

Sinds 2015 trekt de markt voor de verkoop van bedrijfskavels aan. In de achterliggende periode zijn diverse grondverkoop gedaan, met name ten behoeve van de vestiging van logistieke bedrijven.

De economische ontwikkeling is positief en de regionale vastgoedmarkt voor de verkoop van bedrijfskavels is goed. Dit komt ook tot uitdrukking in het onderzoek dat in het kader van de Samenwerking Logistieke Hotspot A12 corridor is uitgevoerd in opdracht van de provincie Zuid-Holland

door een extern bureau. De verwachting is dat de verkoop van bedrijfskavels de komende jaren overeenkomstig de regionale prognose zal kunnen plaatsvinden. Om deze verwachting te ondersteunen wordt in het kader van de Samenwerking logistieke Hotspot A12 corridor geïnvesteerd in marketing en diverse regionale maatregelen ter versterking van het vestigingsklimaat voor logistieke bedrijven. Ten behoeve van de uitgifteplanning in de grondexploitatie wordt de meerjaren uitgifte prognose gehanteerd die door een economisch adviesbureau, BCI in 2018 is opgesteld. In 2019 en 2020 lagen de verkopen op een hoger niveau dan de uitgifteprognose, voor 2021 wordt een gronduitgifte verwacht die tenminste het niveau van de uitgifteprognose van BCI heeft.

Perspectief voor Prisma

In de Samenwerkingsovereenkomst Prisma is bepaald dat de aanleg van de infrastructuur wordt uitgevoerd door de in april 2006 opgerichte joint venture. Hiermee is de taak van Bedrijvenschap Hoefweg vooral gericht op het verkopen van grond binnen de kaders van de op het gebied van toepassing zijnde bestemmingsplannen en andere afspraken zoals verwoord in de Samenwerkingsovereenkomst Prisma.

De Samenwerkingsovereenkomst Prisma loopt tot 2021. In 2021 wordt de samenwerking tussen Bedrijvenschap Hoefweg en de private partijen MRPD en Maasstede Bleiswijk BV beëindigd, de vennootschappen CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV worden in 2021 geliquideerd en er vindt verevening plaats.

Winst en verliesneming grondexploitatie

Door markttechnische, bestuurlijke en ruimtelijke oorzaken kan de uitvoering van projecten worden vertraagd of versneld en kan ook de hoogte van het (verwachte) planresultaat wijzigen. Het verwachte resultaat op grondexploitaties verandert dus in de tijd. Het resultaat op grondexploitaties wordt genomen na het afronden van het project (indien er sprake is van een winst) of indien er sprake is van een verlies wordt er direct een voorziening getroffen. Naar aanleiding van de actualisatie van de grondexploitatie 2020 blijkt de contante waarde van de exploitatie ruim positief te zijn. Op basis van de voorgeschreven POC methode wordt bij de jaarrekening beoordeeld of een (administratieve) tussentijdse winstneming noodzakelijk is. Pas bij het afsluiten van de grondexploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg, naar verwachting in 2024, winstuitkering plaatsvinden.

Voor de exploitatie van het totale Prisma Bedrijvenpark is een financieringsexploitatie (FEX) opgesteld, die het financiële kader vormt voor de bedrijfsvoering van CV Prisma Bleiswijk.

Deze FEX bepaalt het opslagbedrag dat de afnemende partijen zullen moeten betalen ter aflossing en dekking van de kosten van de joint venture.

De grondexploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg heeft over de gehele exploitatieperiode een positief resultaat. Indien aan het einde van het project blijkt dat er, bijvoorbeeld ten gevolge van marktomstandigheden, toch een exploitatietekort is bij Bedrijvenschap Hoefweg, dan zijn de deelnemende gemeenten Lansingerland en Zoetermeer gehouden dit tekort te dekken.

Grondexploitatie per 1 januari 2020

De grondexploitatie van het Bedrijvenschap Hoefweg heeft een verwachte looptijd tot en met 2025 en er wordt een tenminste positief plansaldo verwacht. Een beknopt mutatieoverzicht van de grondexploitatie met peildatum 1/1/2020 inclusief de raming van kosten en opbrengsten tot het einde van de looptijd, ziet er als volgt uit:

	Boekwaarde 31-12-2018	Mutaties 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Raming (reëel)	Saldo eind looptijd
Grondverwerving	66.126	171	66.297	544	66.841
Openbare Werken	4.629	570	5.199	614	5.814
Afdelings-/Overige kosten	21.332	641	21.973	1.213	23.186
Opbrengsten	-54.541	-24.763	-79.304	-29.788	-109.093
Winstneming	6.268	3.127	9.395	-9.395	0
Totaal (eindwaarde)	43.814	-20.254	23.559	-36.811	-13.252

Bedragen x € 1.000

Netto contant per 1-1-2020 (negatief bedrag is positief financieel saldo)

-12.985

Toelichting op de posten:

Grondverwerving

Nagenoeg alle gronden zijn reeds in bezit van Bedrijvenschap Hoefweg.

Openbare Werken

Hierin zijn opgenomen de kosten bouw- en woonrijp maken en milieuvorzieningen.

Afdelings-/Overige kosten

Betreft de volgende kostensoorten:

- *Plankosten*
Betreft voornamelijk de personele kosten gemaakt voor de directeur, secretaris en administrateur, huisvesting e.d. Tevens zijn hier de kosten begroot voor het opstellen van plannen, het voeren van overleg, het opstellen van ontwerpen en bestekken, het aanbesteden, het begeleiden van de uitvoering en de overdracht.
- *Overige lasten*
Onder andere de begrote belasting afdrachten

Financieringslasten

Kosten van leningen.

4. Financiële begroting

4.1. Overzicht van baten en lasten

Programma grondexploitatie	Rekening 2019	Plan 2020*	Plan 2021
Lasten			
Verwerving	171	544	0
Bouwrijp maken	363	373	0
Woonrijp maken	207	187	63
Plankosten	495	368	239
Rente kosten	81	48	32
Overige lasten	64	30	28
Overhead	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0
Mutatie onderhanden werk	20.254	3.871	2.088
Totaal lasten	21.636	5.421	2.450
Baten			
Bedrijven	24.763	2.043	2.724
Overige gronduitgifte	0	576	108
Overige opbrengsten	0	3.720	0
Totaal baten	24.763	6.340	2.832
Resultaat	3.127	919	382

*) Inclusief BW I 2020

4.2. Toelichting overzicht baten en lasten

De begroting is gebaseerd op de grondexploitatie voor Bedrijvenschap Hoefweg per 1 januari 2020. De begroting voor 2021 bestaat uit de jaarschijf 2021 van deze grondexploitatie.

Lasten

Grondverwerving

Hieronder vallen de kosten voor verwerving van grond, verwerving van panden en verwervingskosten koper voor gronden uit de CV/BV. Voor 2021 is er naar verwachting geen sprake van uitname van gronden.

Bouwrijp maken

Dit zijn de geraamde kosten voor openbare werken zoals opruimwerkzaamheden, sloop, aanleg van riolering. Het aanleggen van de micro-infrastructuur is grotendeels in een raamovereenkomst aanbesteed samen met de hoofdinfrastructuur door Prisma Bleiswijk Beheer BV. Met de aannemer is een meerjarencontract gesloten. Het bouwrijp maken van de kavels is in de afrondende fase.

Woonrijp maken

Dit zijn de geraamde kosten voor openbare werken zoals groen, water, openbare verlichting en brandkranen. Het aanleggen van de micro-infrastructuur is grotendeels aanbesteed in een raamovereenkomst samen met de hoofdinfrastructuur door Prisma Bleiswijk Beheer BV.. Met de aannemer is een meerjarencontract gesloten. Het woonrijp maken van de kavels is in de afrondende fase.

Plankosten

Onder plankkosten worden onder andere de volgende kosten verantwoord:

- het projectmanagement;
- administratie, controlling, accountantskosten en planeconomische kosten;
- kosten van management en ambtelijke aansturing;
- VAT-kosten (ook wel VTU-kosten genoemd) - kosten die samenhangen met de civieltechnische werkzaamheden: voorbereiding, toezicht en uitvoering.

Rentekosten

De opgenomen rentelasten geven het totaal aan rentelasten van alle langlopende en kortlopende leningen weer. Nieuw af te sluiten leningen worden opgenomen tegen het werkelijke gemiddelde rente percentage.

Overige kosten

Betreft onder andere de verwachte afdracht van onroerende zaak belasting.

Overhead

Alle kosten van overhead worden toegerekend aan het project. Zie voor nadere toelichting paragraaf 4.5.

Vennootschapsbelasting

Op basis van de aangiften Vennootschapsbelasting over de jaren 2016 en verder, is de verwachte belastingdruk nihil. Afhankelijk van de aanslag Vennootschapsbelasting van de Belastingdienst zou de verwachte belastingdruk kunnen wijzigen. Zolang het overleg met de Belastingdienst over de Vennootschapsbelasting gaande is, respectievelijk eventuele bezwaar- en beroepsprocedures niet zijn doorlopen, wordt vooralsnog uitgegaan van de verwachte belastingdruk op basis van de ingediende aangiften.

Onvoorzien

In de begroting is er geen post onvoorzien.

Mutatie onderhanden werk

De mutatie onderhanden werk betreft een sluitpost in de verlies- en winstrekening. Zolang Bedrijvenschap Hoefweg nog bezig is met de ontwikkeling, de aankoop en verkoop van gronden worden alle opbrengsten en kosten geactiveerd als onderhanden werk.

Baten

Opbrengsten

Dit zijn de opbrengsten die geraamd zijn voor de uitgifte van percelen. Het betreft hierbij verkoop van gronden welke oorspronkelijk zijn ingebracht in Prisma.

Overige inkomsten

De overige inkomsten betreft met name de verwachte inkomsten als gevolg van het surplus op het kredietarrangement van Prisma.

4.3. Meerjarenraming

(bedragen x € 1.000)

Programma grondexploitatie	Rekening 2019	Plan* 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Lasten						
Verwerving	171	544	0	0	0	0
Bouwrijp maken	363	373	0	0	0	0
Woonrijp maken	207	187	63	0	0	0
Plankosten	495	368	239	226	126	0
Rente kosten	81	48	32	23	15	0
Overige lasten	64	30	28	25	22	15
Overhead	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Mutatie onderhanden werk	20.254	3.871	2.088	2.233	4.908	5.174
Totaal lasten	21.636	5.421	2.450	2.508	5.070	5.189
Baten						
Bedrijven	24.763	2.043	2.724	2.779	5.792	5.908
Overige gronduitgifte	0	576	108	110	0	0
Overige opbrengsten	0	3.720	0	0	0	0
Totaal baten	24.763	6.340	2.832	2.889	5.792	5.908
Resultaat	3.127	919	382	381	722	720

Ad*) Inclusief BW 1-2020

4.4. Investerings- en financieringsstaat

Bedragen x € 1.0000

Investerings- en financieringsstaat											
	Ultimo 2019	Mut 2020	Ultimo 2020	Mut 2021	Ultimo 2021	Mut 2022	Ultimo 2022	Mut 2023	Ultimo 2023	Mut 2024	Ultimo 2024
OHW	23.559	-3.871	19.688	-2.088	17.600	-2.233	15.367	-4.908	10.459	-5.174	5.285
Saldo	23.559		19.688		17.600		15.367		10.459		5.285

4.5. Overhead

Alle bedrijfskosten moeten zo veel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende activiteiten. Op bladzijde 10 van notitie Overhead Commissie BBV staat opgenomen 'het is mogelijk de overheadlasten die specifiek voor een project worden gemaakt geheel toe te rekenen aan het betreffende project. Omdat de Bedrijvenschap Hoefweg slechts 1 project kent worden alle uitgaven van overhead gezien als projectuitgaven. De specificatie van de "eigen" overhead ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Personeel	24	16	16	8
Administratie	12	8	8	4
Grondexploitaties (dekking)	-36	-24	-24	-12
Saldo	0	0	0	0

4.6. Balansbegroting

De geprognostiseerde balans voor de jaren 2020 tot en met 2024 ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1000,-)	Real ultimo 2019	Begroot ultimo 2020	Begroot ultimo 2021	Begroot ultimo 2022	Begroot ultimo 2023	Begroot ultimo 2024
ACTIVA						
Vaste activa						
Financiële vaste activa	13	13	0	0	0	0
Totaal vaste activa	13	13	0	0	0	0
Vlottende activa						
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	23.559	19.688	17.600	15.367	10.459	5.285
Kortlopende vorderingen	26.068	0	0	0	3.611	10.234
Totaal vlottende activa	49.627	19.688	17.600	15.367	14.070	15.519
Totaal generaal	49.640	19.701	17.600	15.367	14.070	15.519
PASSIVA	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vaste passiva						
Eigen vermogen	9.395	10.314	10.696	11.077	11.799	12.519
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	35.050	9.000	6.500	4.000	2.000	3.000
Totaal vaste passiva	44.445	19.314	17.196	15.077	13.799	15.519
Vlottende passiva						
Kortlopende schulden	5.195	387	404	290	271	0
Totaal vlottende passiva	5.195	387	404	290	271	0
Totaal generaal	49.640	19.701	17.600	15.367	14.070	15.519

Bijlage 1: EMU saldo

Bedragen x € 1.000

				T-1	T	T+1	T+2	T+3
				2020	2021	2022	2023	2024
EMU-SALDO				4.790	2.470	2.614	5.630	5.894
EMU-SALDO referentiewaarde				0	0	0	0	0
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				4.790	2.470	2.614	5.630	5.894
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekingen en leningen	0	-13	0	0	0
			Uitzettingen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-26.068	0	0	3.611	6.623
			Liquide middelen	0	0	0	0	0
			Overlopende activa	0	0	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-26.050	-2.500	-2.500	-2.000	1.000
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-4.808	17	-114	-19	-271
			Overlopende passiva	0	0	0	0	0
		Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa			0	0	0	0

Bijlage 2: Overzicht taakvelden

Met ingang van de begroting 2018 moet de begroting in taakvelden worden vermeld. Hieronder is de begroting opgenomen met vermelding van de betreffende taakvelden.

		<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Taakveld	2021	2022	2023	2024	
0.4 Overhead					
Lasten	36	24	24	12	
Baten	36	24	24	12	
0.5 Treasury					
Lasten	32	23	15	0	
Baten	32	23	15	0	
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
Lasten	2.450	2.508	5.070	5.189	
Baten	2.832	2.889	5.792	5.908	

Aan de leden van de gemeenteraad van de gemeente Lansingerland
Aan de leden van de gemeenteraad van de gemeente Zoetermeer

Onderwerp	Uw kenmerk
Vaststellen Jaarstukken 2019, Begroting 2021 en 1 ^e herziening begroting 2020 Bedrijvenschap Hoefweg	

Datum	Ons kenmerk
2 juli 2020	BSH-2020-27

Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens het Algemeen Bestuur van Bedrijvenschap Hoefweg informeren wij u over de vaststelling van de jaarstukken 2019, de begroting 2021 en de 1^e herziening begroting 2020. Tevens informeren u hierbij over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het advies van de accountant.

Vaststelling

Op 2 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur van Bedrijvenschap Hoefweg besloten tot vaststelling van de jaarstukken 2019, de begroting 2021 en de 1^e herziening begroting 2020. Dit besluit is genomen met inachtneming van de zienswijze op de begroting 2021, de 1^e herziening begroting 2020 en het gevoelen met betrekking tot de jaarstukken van de raden van Lansingerland en Zoetermeer. Tevens ligt aan dit besluit ten grondslag het door PSA Accountants uitgebrachte accountantsverslag en de controleverklaring.

Uitvoering advies accountant

PSA Accountants heeft in het accountantsverslag 2019 op enkele punten advies gegeven. Deze adviezen worden door GR Bleizo opgevolgd:

1. Proces opstellen en controleren van de jaarstukken

“Op detailniveau zien wij onderwerpen waar verbetering mogelijk is. Wij adviseren u bijvoorbeeld een aantal onderbouwende stukken direct bij ons aan te leveren. U beschikte veelal om de door ons tijdens de controle gevraagde informatie, maar deze zijn geen onderdeel van het opsteldossier.”

⇒ De controller zal er op toezien dat alle relevante documenten bij start van de controle beschikbaar zijn;

2. *Kernboodschap interne beheersing*

“Actualiseer de relevante processen (inkopen, betalingen en opstellen grondexploitaties) regelmatig.”

⇒ De processen worden in 2020 geactualiseerd en vastgesteld.

3. *Fraude risico analyse*

“Wij adviseren u verder de volgende stappen te ondernemen om het risicomanagement verder te (blijven) ontwikkelen en te verbeteren, met name om inzicht te verkrijgen in de gelopen risico's. Laat onderkende frauderisico's integraal onderdeel uitmaken van uw risicomanagement en actualiseer de opgestelde (fraude)risicoanalyse regelmatig (minimaal één keer per jaar) en deel de uitkomsten met het bestuur. Stel daarbij periodiek vast of de door u getroffen beheersmaatregelen (om de risico's te beheersen) nog werken. Het periodiek uitvoeren van interne controles op basis van een intern controleplan dat opgezet is vanuit de gesignaleerde (fraude)risico's, kan u hierbij ondersteunen.”

⇒ Het interne controleplan wordt in 2020 doorontwikkeld, ook gezien de rechtmatigheidsverklaring met ingang van 2021. Hierbij zal het advies van de accountant in acht worden genomen.

Toesturen stukken aan de Toezichthouder

Na de vaststelling van de begroting 2021, de 1^e herziening begroting 2020 en de jaarstukken 2019 zijn deze verzonden aan de toezichthouder, de provincie Zuid-Holland.

Het Algemeen Bestuur van Bedrijvenschap Hoefweg verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

K. Arends
Voorzitter Algemeen Bestuur
Bedrijvenschap Hoefweg

Mr. M. L. Kalf-Simon
Secretaris
Bedrijvenschap Hoefweg

Verslag fraude risico analyse GR Hoefweg

Op 21 januari 2020 heeft er een inventarisatie sessie plaatsgevonden met als hoofddoelstelling het signaleren van mogelijke risico's op fraude. Bij het overleg zijn betrokken geweest de directeur, secretaris en de controller.

Fraude risico is in te delen naar de volgende categorieën:

1. Frauderisicofactoren met betrekking financiële verslaggeving;
2. Frauderisicofactoren met betrekking tot het onrechtmatig onttrekken van waarden aan de instelling;
3. Overig.

In onderstaande tabel zijn de categorieën nader uitgewerkt, waarbij tevens de maatregelen zijn benoemd om het risico te verkleinen.

Cat	Risico		Risico verhogende factoren			Toelichting	Maatregelen
			Organisatie	Medewerkers	Branche		
1	1 Window dressing	Bijvoorbeeld het onterecht toerekenen van balen en/of lasten aan een boekjaar, hoge waardering activa. Onjuiste memoriaal boekingen.	<p>a Druk bij bestuur of directie om begrotingsdoelstellingen te realiseren</p> <p>b Prestatie afhankelijk financiële prikkels</p> <p>c Leiding heeft belang bij een bepaald omvang van het vermogen</p> <p>d Streven naar lage belastingafdracht</p> <p>e Ontbreken toezichtsorgaan van eigen organisatie (naast provincie)</p> <p>f Zwakke of ondoelmatige governance-structuur (te weinig leden / weinig aandacht voor verslaggeving)</p> <p>h Druk bij bestuur of directie om risico op negatieve resultaten te beperken door het spreiden van meevallers over meerdere jaren</p>	<p>a Ethische waarden en normen worden onvoldoende door de leiding uitgedragen</p> <p>b Geen financiële expertise bij de leiding en/of personeel</p> <p>c Groot verloop binnen het bestuur, de leiding en/of de geraadpleegde adviseurs</p> <p>d Gespannen relatie tussen de leiding en de controlerende accountant</p>	<p>a Veranderende wet- en regelgeving</p> <p>b Complexe bedrijfsactiviteiten</p> <p>c Sprake van snelle veranderingen / kwetsbaarheid voor technologische ontwikkelingen</p> <p>d Is er sprake van grove schattingen</p> <p>e Zijn er belangrijke transacties met verbonden partijen</p> <p>f Kwetsbaarheid voor rente fluctuaties</p> <p>g Betalingen voor diensten en werken die deels betrekking hebben op het ene jaar, deels op een ander jaar</p>	<p>Er is geen sprake van financiële prikkels. Wel is er belang bij het halen van begrotings targets (<i>niet meer dan gebruikelijk bij gemeentelijke gebiedsontwikkelingen</i>)</p> <p>Er is een aantal verkoop-transacties die integraal vanuit de interne als de externe controle gecontroleerd worden</p> <p>Er is geen sprake van aandeelhouderswaarde</p> <p>Er is nauwelijks sprake van personeelsverloop en de organisatie is niet kwetsbaar voor technologische ontwikkelingen voor wat betreft het eigen product</p> <p>Uitkering van winst vindt pas plaats bij beëindiging regeling, niet tijdens bestuursperiodes daarvoor</p> <p>De financiële positie is uitstekend</p> <p>Er is een goede relatie met de accountant – discussie over capaciteit / planning</p> <p>Memoriaal / correctieboekingen worden geautoriseerd door de Controller (opgesteld door de administrateur)</p>	<p>1 Interne controle</p> <p>2 externe controle door accountant, gemeentelijke adviseurs, riskmanagers en planeconomen en toezichhouder provincie</p> <p>3 Functiescheiding</p> <p>4 Toezicht door leden Algemeen Bestuur</p> <p>5 Integriteitsbeleid en gedragscode vastgesteld</p> <p>6 Integriteitsverklaringen ingediend</p>

Cat	Risico		Risico verhogende factoren			Toelichting	Maatregelen
			Organisatie	Medewerkers	Branche		
2	Waardering voorraad grond	Onjuiste waardering van grondpositie door manipulatie van grond- exploitatie berekening en/of winstnemning	a Eventuele zwakke financiële positie b incongruente belangen GR met belangen van 1 of beide gemeenten			De financiële positie is uitstekend Onzekerheid met betrekking tot programmering als gevolg van uitgestelde besluitvorming	1 Externe advisering door adviesbureau over uitgifte tempo en grondprijzen 2 Interne controle 3 Externe controle door accountant, accountant deelnemende gemeenten, gemeentelijke adviseurs, planeconomen en toezichhouder provincie 4 Consequenties van de besluitvorming over programmering en procesverloop worden op adequate wijze meegenomen in de actualisatie van de grondexploitatie
3	Waardering deelneming	Onjuiste waardering deelneming	c relatief kleine organisatie met weinig functiescheiding d kapitaalsintensieve onderneming e complexe financierings arrangement f personeels wisseling in directie			Uiteenlopende belangen tussen aandeelhouders	5 controle door onafhankelijke accountant 6 Extra controle beoordeling door accountant aandeelhouders 7 antecedenten onderzoek nieuwe directeur
4	Belastingfraude	Belastingontduiking	a Druk bij bestuur of directie om zo min mogelijk belasting te betalen	a Ondeskundigheid personeel m.b.t. wet- regelgeving belastingen	a Veranderende wet- en regelgeving;	De vennootschapsbelasting is door een extern deskundige berekend, wordt verwerkt in de grondexploitatie en beoordeeld door de controller. Er is geen sprake van loonbelasting en voor de BTW is de GR aangemerkt als ondernemer	1 Externe advisering m.b.t. VPB 2 Interne controle 3 Externe controle door accountant en accountants deelnemende gemeenten
5	Aanbestedings fraude	Staatssteun, vriendjespolitiek, omkoping, onjuiste aanbestedingsvorm	a Tijdsdruk om snel diensten af te nemen of werken aan te laten leggen i.v.m. druk van klanten of deelnemende gemeenten	a Slechte persoonlijke financiële situatie van medewerkers en/of leiding b Ontevredenheid bij medewerkers en/of directie over organisatie, leiding of persoonlijke behandeling	a Veranderende wet- en regelgeving; b Complexiteit wet- en regelgeving en/of aan te besteden werken/diensten	Bij een aanbesteding zijn meerdere personen betrokken (selectie commissie). Achteraf wordt er door financiën een crediteurenscan uitgevoerd.	1 Interne controle 2 Externe advisering/ begeleiding door regionaal Inkoopbureau

Cat	Risico		Risico verhogende factoren			Toelichting	Maatregelen
			Organisatie	Medewerkers	Branche		
2	1	Ontvreemden van liquide middelen	Bij aanwezigheid van contant geld en betalingen naar onjuiste rekeningnummers	a Kas aanwezig en/of waardevolle en snel te vervreemden en te verhandelen goederen (mobiele telefoons, obligaties etc)	c Ondeskundigheid personeel m.b.t. wet-regelgeving aanbestedingen d Persoonlijke relaties met opdrachtnemer en/of gemakszucht personeel		3 Functiescheiding 4 Externe controle
	2	Ontvreemden waardevolle goederen	Laptops, tablets etc.	a Slechte persoonlijke financiële situatie van medewerkers en/of leiding b Ontevredenheid bij medewerkers en/of directie over organisatie, leiding of persoonlijke behandeling	a Slechte persoonlijke financiële situatie van medewerkers en/of leiding b Sprake van bepaalde verslavingen bij medewerkers en/of leiding c Ontevredenheid bij medewerkers en/of directie over organisatie, leiding of persoonlijke behandeling	Er zijn beperkt waardevolle goederen aanwezig.	1 Toezicht 2 Leiding spreekt regelmatig met medewerkers over prive-situatie 3 laptops zijn voorzien van fysieke beveiliging
3	1	Prijsstelling grondverkoop	Risico onkoping	a Onvoldoende toezicht door de leiding b Ontbreken antecedenten onderzoek in personeelsbeleid	a Slechte persoonlijke financiële situatie van medewerkers en/of leiding b Sprake van bepaalde verslavingen bij medewerkers en/of leiding c Ontevredenheid bij medewerkers en/of directie over organisatie, leiding of persoonlijke behandeling d Zijn er sleutelfunctionarissen die niet regelmatig verlof opnemen	1 Bij de prijsstelling wordt er altijd de gecheckt met de grondexploitatie. Tevens moet de projectdirecteur autorisatie geven voor de prijs. Dit wordt (nieuwe afspraak) vastgelegd. In bijzondere gevallen zal er een taxatie plaatsvinden door een onafhankelijk taxateur 2 Account manager checkt prijsstelling grondverkoop i.r.t. regionale grondverkoop (Lansingerland, Zoetermee en A12 Corridor) 3 Verlof wordt regelmatig opgenomen	1 Functiescheiding 2 Bekendmaking grondverkoop aan regionale samenwerkingspartners (transparantie) 3 Leiding spreekt regelmatig met medewerkers over prive-situatie

Cat	Risico		Risico verhogende factoren			Toelichting	Maatregelen
			Organisatie	Medewerkers	Branche		
2	Prijsstelling grondaankopen	Duur aankopen om ergens ander gecompenseerd te worden Risico omkoping	a Tijdsdruk om snel te opereren i.v.m. druk van klanten, onvoldoende tijd voor zorgvuldig onderhandelingsproces	a Slechte persoonlijke financiële situatie van medewerkers en/of leiding b Sprake van bepaalde verslavingen bij medewerkers en/of leiding c Ontevredenheid bij medewerkers en/of directie over organisatie, leiding of persoonlijke behandeling		1 grondaankopen worden uitsluitend gedaan ter optimalisatie van uit te geven kavels. De transactie wordt verwerkt in de grondexploitatie.	1 Functie scheiding, beleidsafspraken 2 apart bestuursbesluit bij aankoop grond
3	Autorisatie meerwerk	Zonder (aanvullende) prestatie een vergoeding	a Tijdsdruk om snel te opereren, geen tijd nemen voor controle b Door personele wisselingen gebrekkige overdracht c Fouten in opdrachtverlening en/of bestekken	a Tijdsdruk om snel te opereren, geen tijd nemen voor controle b Meerwerk als oplossing tekortkomingen in prestaties medewerkers	a Compexiteit en onvoorspelbaarheid bij uitvoering (onvoorziene omstandigheden)	1 Degenen die de noodzaak van het meerwerk vaststelt is niet budgetbevoegd 2 Er zijn geen/weinig personele wisselingen 3 Cultuur waarin fouten gemaakt mogen worden, zonder afrekening van medewerkers	1 Functiescheiding 2 Leiding stuurt op cultuur met vertrouwen en veiligheid
4	Prestatie check	Zonder prestatie een vergoeding	Wegens tijdsdruk geen tijd nemen voor controle	a Wegens tijdsdruk geen tijd nemen voor controle		1 Degenen die de geleverde prestatie vaststelt is niet budgetbevoegd.	1 Functie scheiding 2 Interne controle

Onderwerp:

Actualiseren Inkoop- en aanbestedingsbeleid Bedrijvenschap Hoefweg

Bijlage:

Concept Inkoop- en aanbestedingsbeleid Bedrijvenschap Hoefweg 2020

Toelichting:

Voor het betrekken van werken, leveringen en diensten hanteert Bedrijvenschap Hoefweg inkoop- en aanbestedingsbeleid. Dit beleid wordt periodiek geactualiseerd om aansluiting te houden met actuele wet- en regelgeving en afgestemd te blijven op het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de deelnemende gemeenten Lansingerland en Zoetermeer.

Het document dat nu voorligt, is een actualisatie van het inkoop- en aanbestedingsbeleid uit 2014.

Op 11 juni jl. is het bijgevoegde concept Inkoop- en Aanbestedingsbeleid besproken in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van GR Bleizo, met het verzoek in te stemmen met het concept en dit aan te bieden aan het Algemeen Bestuur. Hier is voor gekozen aangezien het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk is voor het toezicht op de uitvoering van dit beleid. Het is echter de bevoegdheid van het Algemeen Bestuur om dit beleid vast te stellen.

Financiële consequenties:

Geen.

Risico's:

n.v.t.

Verdere procedures:

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur, het vervangt het voorgaande vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid 2014 en vormt met ingang van de datum van inwerkingtreding het huidige handelingskader voor de projectorganisatie.

Het document zal op de website van Bedrijvenschap Hoefweg worden geplaatst.

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met het voorliggende concept inkoop- en aanbestedingsbeleid Bedrijvenschap Hoefweg 2020;
2. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid per 2 juli 2020 in werking te laten treden;
3. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid Bedrijvenschap Hoefweg 2014 per 2 juli 2020 in te trekken.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid Bedrijvenschap Hoefweg 2020

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur op ....

Inwerking getreden op .....

1. Inleiding

Bedrijvenschap Hoefweg ontwikkelt het gebied 'Hoefweg' overeenkomstig haar taak zoals beschreven in de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg 2017. Bedrijvenschap Hoefweg betreft hiervoor werken, leveringen en diensten. Voor het betrekken van werken, leveringen en diensten hanteert Bedrijvenschap Hoefweg inkoop- en aanbestedingsbeleid. Dit beleid wordt periodiek geactualiseerd om aansluiting te houden met actuele wet- en regelgeving en afgestemd te blijven op het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de deelnemende gemeenten Lansingerland en Zoetermeer. Het Inkoop- en aanbestedingsbeleid Bedrijvenschap Hoefweg 2020 betreft een actualisatie van het inkoop- en aanbestedingsbeleid uit 2014. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur, het vervangt het voorgaande vastgestelde Inkoop- en aanbestedingsbeleid en vormt met ingang van inwerkingtreden het handelingskader voor de projectorganisatie.

2. Doelstelling inkoop- en aanbestedingsbeleid

- a. Rechtmatig inkopen (in overeenstemming met geldende regels en besluiten);
- b. Doelmatig inkopen (het efficiënt bereiken van het doel met gebruik van zo weinig mogelijk middelen)
- c. Het ondersteunen van maatschappelijk verantwoord inkopen (sociaal, duurzaam, innovatief);
- d. Bijdragen aan het zijn van een professionele inkoper en opdrachtgever (integer, betrouwbaar, zakelijk en goed georganiseerd).

Vanuit deze doelstelling komen de verschillende aspecten van het inkoop- en aanbestedingsbeleid in dit document aan de orde:

1. Begrippen;
2. Wettelijk kaders;
3. Algemene beginselen;
4. Uitgangspunten Maatschappelijk Verantwoord Inkopen;
5. Inkoop en aanbesteding in een bredere context;
6. Slotbepalingen.

In bijlage 1 is er een beslisboom opgenomen met betrekking tot de te kiezen aanbestedingsprocedure en in bijlage 2 is schematisch het inkoopproces weergegeven.

3. Begrippen

- *Werken* betreffen alle bouwkundige en civieltechnische werken
- *Leveringen* omvatten aankoop, huur, lease en huurkoop van producten. Dit zijn zaken die tastbaar zijn maar die niet onder een Werk vallen, zoals computers, meubilair etc.
- *Diensten* bevat alle inkopen die niet onder Werken of Leveringen vallen
- *Aanbestedingswet 2012* Aanbestedingswet 2012, herzien per 1 juli 2016
- *Inkopen* omvat alle activiteiten die in een organisatie worden uitgevoerd om werken, leveringen of diensten van externe bronnen te betrekken.

4. Wettelijke kaders

Aanbestedingswet de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 implementeert sinds 1 juli 2016 de Europese Richtlijnen 2014/24/EU en 2014/25/EU ('Aanbestedingsrichtlijnen'), Concessierichtlijnen 2014/23/EU en Richtlijn 2007/66/EU ('Rechtsbeschermingsrichtlijn'). Deze wet biedt één kader voor overheids- en concessieopdrachten boven en – beperkt – onder de (Europese) drempelwaarden en de rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.

Aanbestedingsreglement werken 2016 (ARW 2016): deze wet biedt een kader voor overheidsopdrachten boven en – beperkt – onder de Europese drempelwaarden en de rechtsbescherming bij aanbestedingen voor werken.

Europese wet- en regelgeving Wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De 'Aanbestedingsrichtlijnen' en 'Concessierichtlijn' vormen momenteel de belangrijkste basis. De interpretatie van deze Aanbestedingsrichtlijnen en 'Concessierichtlijn' kan volgen uit Groenboeken, Interpretatieve Mededelingen etc. van de Europese Commissie.

Burgerlijk Wetboek Het wettelijke kader voor overeenkomsten.

Wet op de gemeenschappelijke regelingen Het wettelijke kader voor GR Bedrijvenschap Hoefweg.

Gids Proportionaliteit De (herziene) Gids Proportionaliteit 2016 is in zijn geheel het richtsnoer dat is aangewezen in het Aanbestedingsbesluit en geeft handvatten voor redelijke toepassing van het proportionaliteitsbeginsel.

5. Algemene beginselen

a. Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

Gelijke behandeling gelijke omstandigheden mogen niet verschillend worden behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Ook verkapte of indirecte discriminatie is verboden.

Non-discriminatie discriminatie op grond van nationaliteit mag niet.

Transparantie de gevolgde procedure moet navolgbaar (en dus controleerbaar) zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende inschrijvers moeten weten waar ze aan toe zijn.

Proportionaliteit (evenredigheid) de gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het voorwerp van de opdracht. Bedrijvenschap Hoefweg past het beginsel van proportionaliteit toe bij de te stellen eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers, inschrijvingen en met betrekking tot de contractvoorwaarden.

Wederzijds erkenning diensten en goederen van ondernemingen uit andere lidstaten van de Europese Unie moeten worden toegelaten voor zover die diensten en goederen op gelijkwaardige wijze kunnen voorzien in de legitieme behoeften van de gemeente.

b. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Bedrijvenschap Hoefweg neemt bij haar inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en vertrouwensbeginsel.

c. Integriteit

- Bedrijvenschap Hoefweg handelt bij het inkopen en aanbesteden overeenkomstig de vigerende wet- en regelgeving en past de hierboven genoemde Algemene beginselen toe.
- Bedrijvenschap Hoefweg handelt bij het inkopen en aanbesteden conform het vastgestelde integriteitsbeleid van Bedrijvenschap Hoefweg, waarin de gedragscode voor medewerkers van de projectorganisatie is beschreven evenals wat onder integriteit wordt verstaan.

6. Uitgangspunten Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)

Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) betekent dat Bedrijvenschap Hoefweg haar inkoop benut voor het realiseren van meer duurzaamheid en het voorkomen van negatieve effecten op milieu en sociale aspecten.

Sociaal

- Bij de aanbesteding van werken, diensten en leveringen van enige omvang (drempelwaarde voor nationale aanbesteding) hanteert Bedrijvenschap Hoefweg de bijdrage van de inschrijvende partij aan social return on investment (SROI, gemeten in % van de aanneemsom) mede bij de selectie ten behoeve van gunning. Het percentage dient te worden ingezet voor werkgelegenheid, scholing en maatschappelijke activiteiten binnen de gemeenten Lansingerland en Zoetermeer. De opdrachtnemer is zelf verantwoordelijk voor de invulling en kan hierover in overleg treden met het WGSP (Werkgeversservicepunt).

Duurzaam

- Met de inkoop kan Bedrijvenschap Hoefweg in alle fases van het project positieve impact hebben: aanleg, gebruik, beheer en onderhoud en einde levensduur. De aspecten van duurzaamheid waarmee bij inkoop en aanbesteding rekening wordt gehouden zijn: energieverbruik, bio-based en circulariteit. De verantwoordelijkheid van Bedrijvenschap Hoefweg beperkt zich tot de aanleg van het gebied, daarom wordt er op basis van de Leidraar DIOR (Duurzame Inrichting Openbaar Gebied) m.b.t. het gebruik, beheer onderhoud en levensduur afgestemd met de gemeente Lansingerland en andere stakeholders.
- Bij de inkoop en aanbesteding van werken en leveringen van enige omvang (drempelwaarde voor meervoudig onderhandse aanbestedingen) hanteert Bedrijvenschap Hoefweg het aspect van het structurele energieverbruik bij de selectie ten behoeve van gunning. Door in te zetten op het verbruik van minder energie en energie uit duurzame bronnen, wordt bijgedragen aan de overheidsdoelstelling om te komen tot een verbruik van 37% duurzame energie in 2030.
- Bij de inkoop en aanbesteding van werken en leveringen van enige omvang (drempelwaarde voor meervoudig onderhandse aanbesteding) hanteert Bedrijvenschap Hoefweg mede de mate waarin producten bio-based zijn mede bij de selectie ten behoeve van gunning. Bio-based producten zijn geheel of gedeeltelijk van hernieuwbare grondstoffen gemaakt. Het gebruik van fossiele grondstoffen wordt teruggedrongen, waardoor de transitie naar een koolstofarme economie wordt ondersteund.
- Bij de inkoop en aanbesteding van werken en leveringen van enige omvang (drempelwaarde voor meervoudig onderhandse aanbesteding) hanteert Bedrijvenschap Hoefweg mede de mate waarin sprake is van circulariteit bij de selectie ten behoeve van gunning. Hiermee wordt afvalreductie en hergebruik van producten en daarmee de transitie naar een circulaire economie ondersteund.

Innovatief

- Bedrijvenschap Hoefweg zal waar mogelijk ruimte laten om innovatieve oplossingen aan te bieden en bij de inkoop en aanbesteding van werken, diensten en leveringen opdrachtnemers innovatie stimuleren. Hiermee kan Bedrijvenschap Hoefweg als overheid een voorbeeldrol vervullen en bijdragen tot verdere ontwikkeling van producten en diensten, waar dat bijdraagt aan kostenbeheersing en duurzaamheid, en daarbij bijdragen aan de versterking van de economie.

7. Inkoop en aanbesteding in een bredere context

Contextuele omstandigheden

Bij de toepassing van inkoop- en aanbestedingsbeleid komen alle aspecten als *wettelijke kaders, algemene beginselen, uitgangspunten voor maatschappelijk verantwoord inkopen* samen in operationele handelingen. Bedrijvenschap Hoefweg streeft naar redelijkheid en billijkheid naar een optimale uitvoering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid, maar zal daarbij rekening (moeten) houden met de context waarbinnen Bedrijvenschap Hoefweg opereert. Hierbij spelen onder andere een rol:

- Afstemming met / afhankelijkheid van stakeholders (o.a. gemeenten, waterschap, leidingbeheerders) met eigen beleid en operationele mogelijkheden;
- Benodigde snelheid van opereren (o.a. gezien de voortgang in bouw/ontwikkelingsprojecten van klanten van GR Hoefweg);
- Overige wet- en regelgeving (fiscaal, natuurbeschermingswet, etc);
- Duur (en beëindiging) van de regeling GR Hoefweg;
- De grondexploitatie en begroting(en) van Bedrijvenschap Hoefweg;
- Omvang en deskundigheid van de projectorganisatie van Bedrijvenschap Hoefweg;
- Onvoorziene omstandigheden.

Economisch meest voordelige aanbidding

Bij de inkoop- en aanbesteding is het kenmerk van de economisch meest voordelige aanbidding het leidende principe. Andere criteria (zoals sociaal, duurzaam, innovatief) vormen voorwaarden of kunnen in een toepasselijke verhouding betrokken worden bij de gunning.

Bewust toepassen en verantwoorden

- Bedrijvenschap Hoefweg past het inkoop- en aanbestedingsbeleid toe, waarbij er afwegingen worden gemaakt en het beleid bewust wordt uitgevoerd. Daarbij geldt het principe *pas toe of leg uit*, mede gezien de contextuele mogelijkheden die Bedrijvenschap Hoefweg heeft bij de uitvoering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid.
- Inkoop- en aanbestedingsprocessen worden gedocumenteerd, hierover kan verantwoording worden afgelegd.

Slotbepalingen

Mandatering

Het Dagelijks Bestuur mandateert de directeur om namens het Dagelijks Bestuur uitvoering te geven aan het beleid, binnen de kaders van het vastgestelde beleid. De directeur geeft leiding aan de projectorganisatie, waarbij hij medewerkers opdraagt om werken, leveringen en diensten in te kopen en aan te besteden, conform het Inkoop en aanbestedingsbeleid van Bedrijvenschap Hoefweg.

Afwijken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid

Het Dagelijks Bestuur kan bij incidentele gevallen onder bijzondere omstandigheden afwijken van het vastgestelde beleid. Hiertoe neemt het Dagelijks Bestuur een gemotiveerd besluit.

Inwerkingtreding

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid treedt in werking na vaststelling door het Algemeen Bestuur.

Duur

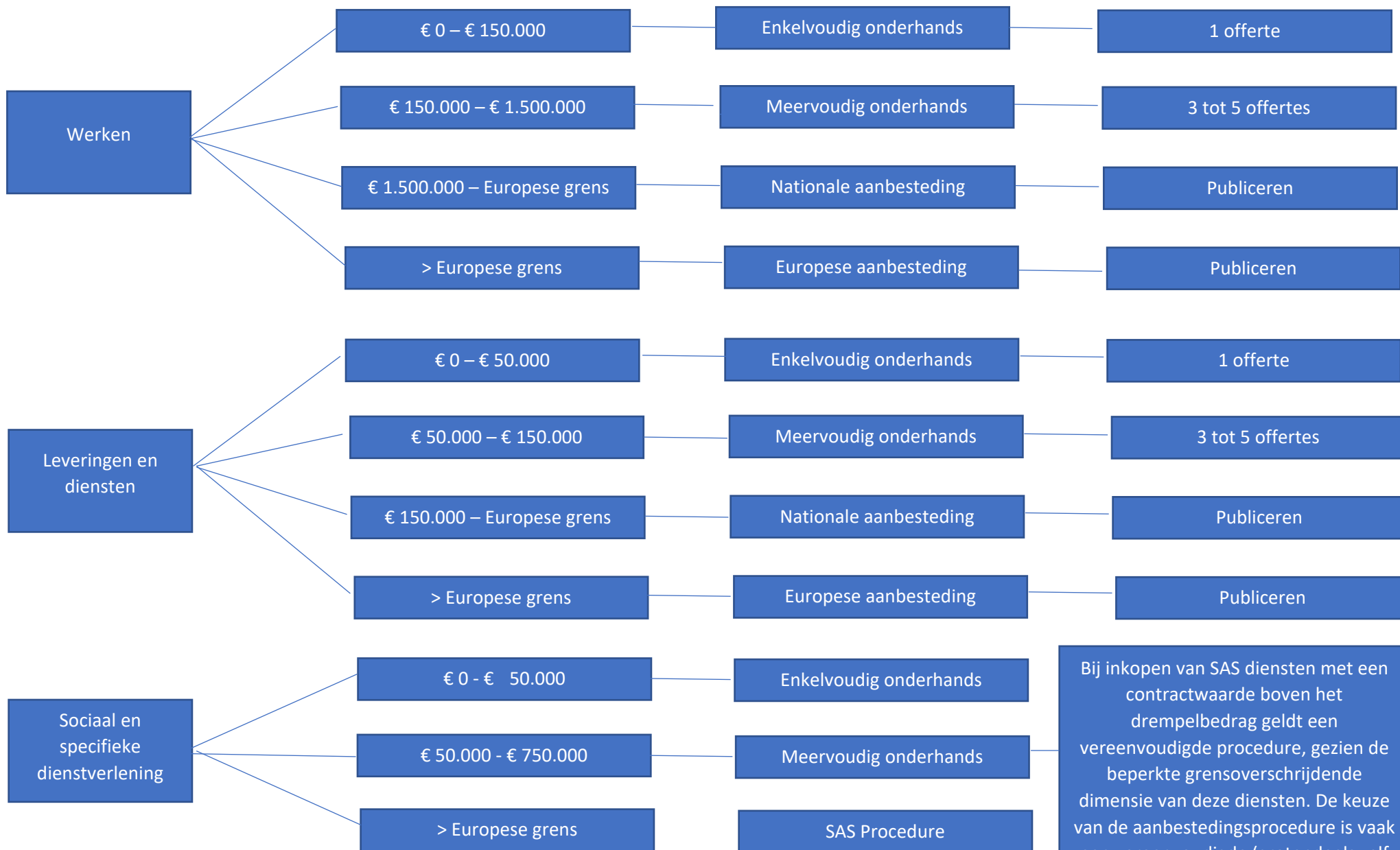
Het inkoop- en aanbestedingsbeleid geldt voor onbepaalde tijd, maar niet langer dan de vaststelling van opvolgend inkoop- en aanbestedingsbeleid en/of de beëindiging van de regeling GR Bedrijvenschap Hoefweg.

Openbaarheid

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid betreft een openbaar document, Bedrijvenschap Hoefweg publiceert dit op haar website.

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg op .....
het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2014 vervalt per die datum.

Bijlage 1: Beslisboom te volgen aanbestedingsprocedure

Bij inkopen van SAS diensten met een contractwaarde boven het drempelbedrag geldt een vereenvoudigde procedure, gezien de beperkte grensoverschrijdende dimensie van deze diensten. De keuze van de aanbestedingsprocedure is vaak een vereenvoudigde (grotendeels zelf ingerichte) aanbestedingsprocedure (de SAS-procedure).

Bijlage 2: Het inkoopproces

